

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 28 de desembre de 1932

SUMARI

A les cinc de la tarda és oberta la sessió, sota la presidència del senyor Companys.

Aprovació de l'acta de la sessió anterior.

S'entra en la discussió del dictamen de la Comissió de Pressupostos.

Intervencions dels senyors Duran i Ventosa, Comorera i Vidal i Guardiola. Resposta del senyor Conseller de Finances de la Generalitat.

Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola, Duran i Ventosa i Pi i Sunyer.

Resta acabada la discussió de la totalitat dels Pressupostos.

S'aixeca la sessió a dos quarts de nou i cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc de la tarda. Al banc del Govern hi ha els senyors Consellers de Dret, Justícia, de Finances i de Treball. Presideix el senyor Companys. És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Dictamen de la Comissió de Pressupostos

El Sr. PRESIDENT : Ordre del dia : Dictamen de la Comissió de Pressupostos. El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Senyors Diputats : Una discussió de pressupostos té, aparentment, un caràcter apolític en el sentit que no hi cap que una minoria, qualsevulla que sigui la disparitat de criteri que sostingui amb el del Govern que presenta el projecte de pressupostos pugui fer-hi una oposició sistemàtica, perquè és evident que no hi cap mai que una minoria demani que no s'aprovi un pressupost.

Un pressupost és una llei obligatòria sempre. No hi cap el regisme d'un Estat sense que existeixi una llei aprovatòria i pressupostària anterior. En aquest sentit, per consegüent, és obvi que totes les minories d'un Parlament han d'ésser sempre col·laboradores de l'obra del Govern. Un sentit obstruccionista d'un pressupost, no es concep en cap partit que tingui les més lleugeres nocions de governamentalisme. És per això, que no ha d'estranyar ningú que aquesta Minoria regionalista, fidel al procediment i tàctica que s'ha proposat emprar sempre, hagi d'oferir a l'obra del Govern, quant al Pressupost, la seva col·laboració més completa i decidida.

Però, si per una banda, doncs, un pressupost té aquest caràcter apolític, en canvi, succeeix que el pressupost és, i jo entenc que ha d'ésser sempre, la representació del criteri polític del Govern que el presenta. De manera que es dona la paradoxa que per una banda el que ha d'ésser una obra de tots, ha d'ésser sota la ponència d'una obra política d'un Govern determinat. No faria cap revelació als senyors Diputats que tenen

una cultura política molt superior a la meua, si els fes present que, en moltíssims casos, sobretot abans dels inicis del sistema parlamentari, a gairebé tots els països, la discussió del pressupost era la discussió política per excel·lència; fins al Parlament anglès, molts de vosaltres ho recordareu, la discussió del pressupost, la rebaixa d'una partida, de vegades de ben poques lliures, d'una assignació a un Ministre, és el que es reputa el vot de censura; per comptes de fer-ho amb la fórmula normal en què es vegi amb disgust la conducta d'un Ministre, hi ha el costum, al Parlament anglès, de formular un vot de censura a la rebaixa d'unes quantes lliures a una assignació que hagi proposat un Ministre.

És per això que, sense ànim de fer el més lleuger allargament a aquesta obra que tots hem de realitzar d'examen de totes les partides d'aquest Projecte de Pressupost proposat pel senyor Conseller de Finances, que em veig en el cas de fer una petita manifestació de caràcter general, només a tall de prefaci al que diran els meus companys de Minoria i els altres de les restants fraccions i fins de la Majoria i tot (que tots tenen el mateix dret), tot exposant els diferents punts de vista sobre les diverses partides d'aquest Pressupost.

En primer lloc, començaré per la part més favorable. Produeix una bona impressió que en aquest Pressupost es vegi una afirmació administrativa de la unitat de Catalunya; és a dir, en el sentit que essent un Pressupost provisional i transitori, hi desapareix la divisió, en el possible, de les antigues províncies, i, per consegüent, encara que en les seves diferents partides, és en una gran part una transcripció dels pressupostos provincials, en el conjunt es restableix la unitat geogràfica de Catalunya; per comptes de fixar-se les atribucions de partides per a cada una d'aquestes circumscripcions, es fa en el conjunt de serveis. Això és una obra bona. Ara, que jo creia, senyors Diputats, jo creia que aquesta obra no era una innovació de l'actual Conseller de Finances, perquè jo suposava que ja havia estat fet en el Pressupost pel qual s'ha regit fins ara la Generalitat de Catalunya, regida per un Govern provisional. I en aquest sentit jo anava a dir-ho ací, quan un company m'ha fet notar que no, sinó que el Pressupost que encara regeix, Pressupost ja fet en plena unitat de Catalunya, Pressupost ja aprovat durant el regíme provisional de l'any passat...

El Sr. CASANOVES: Era el Pressupost de les Diputacions anteriors, prorrogat pel Govern provisional. Una certa llealtat històrica m'obliga a fer aquest aclariment.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Però de totes les maneres es tractava d'un Govern revolucionari que feia vuit mesos que governava amb la unitat de Catalunya.

Jo em creia que en aquest Govern, el Conseller de Finances d'aleshores — que no sé certament si era el senyor Casanoves o el senyor Giralt — ja havia realitzat aquesta obra. Si és així, jo em veig obligat a dir-ho amb una certa censura, que adreco al Consell del Govern provisional. Això ho dic amb unes paraules d'elogi per al Conseller de Finances que ha esmenat l'obra que no havia

sabat realitzar el Govern provisional anterior; també dintre de les paraules d'elogi d'aquest Projecte de Pressupostos, cal fer una referència a un cert criteri d'austeritat que ha presidit en conjunt la confecció d'aquest Pressupost. Realment, potser aquest criteri d'austeritat (així he sentit dir-ho a alguns Diputats), ha estat excessiu i tot, però no hem d'ésser nosaltres els qui ho critiqueu. Per la nostra part, no farem cap crítica; però, amb tot, com a adversari lleial, em plau dir que realment ha estat bonic, per exemple, que els sous dels Consellers hagi estat fixat en una quantitat que jo crec que és irrisòria. Sí: Jo crec que el fet que els Consellers cobrin només la petita quantitat de 18,000 pessetes a l'any, quan nosaltres, els Diputats, sols per venir aquí a dir unes quantes coses ja hem de cobrar a l'any 12,000 pessetes, no té proporció, no correspon la proporció entre el treball d'un i altres. Ara bé: com que sempre al costat d'una cosa bona n'hi ha d'haver una altra que no resulta tan agradable, em dol que aquest mateix criteri d'austeritat no hagi estat seguit amb prou lògica dintre del conjunt d'aquest Pressupost; i, en canvi, d'aquestes partides que denoten un criteri d'austeritat que fan molt favor al Conseller de Finances i a tot el Govern que presenta el Projecte de Pressupost, a canvi d'això, repeteixo, hi hagi algunes altres partides que no és el nostre propòsit discutir dintre d'aquestes disposicions generals que eleven les despeses de representació, per a dir-ho així, de la Generalitat de Catalunya a un tant per cent absolutament desproporcionat. I si no haguéssim de sortir d'aquí, diríem que si algú fa un càlcul del tant per cent que representa en el conjunt del Pressupost totes aquestes despeses de representació i es fes el mateix càlcul del que representen aquestes despeses de representació en el conjunt de l'Estat espanyol, no restaríem molt ben parats. Però d'aquest fet, em limito a la allusió, car com que aquí parlem per nosaltres i també pels enemics de la Generalitat i de la causa de l'Autonomia de Catalunya, no volem endinsar-nos en aquest punt, que suposo que han de tenir ben present, també, els representants del Govern que en aquests moments em fan el favor d'escollar-me.

Després d'aquestes consideracions i en el meu desig de molestar ben poc ea vostra atenció, he de dir només que em dol que l'orientació política del Govern, en aquest Projecte de Pressupost, no quedi ben marcada. Explicaré el que vull dir amb això. Ha dit el senyor Conseller de Finances que aquest és un Projecte de Pressupost transitori. Ara bé: transitori vol dir el pas d'una cosa a l'altra; i dir que aquest és un Projecte de Pressupost de transició, significa que ha de marcar el trànsit del règim provincial en què fins ara havíem viscut, al règim d'Estat en què hem d'entrar després de la consecució de l'autonomia i de la seva consagració en l'Estatut, que és la nostra llei.

Ara bé: ¿És que a les partides del Pressupost, en el seu conjunt, queda això ben assenyalat? Aquest caràcter polític que evidentment havia de tenir aquest Pressupost, queda marcat en allò que hem de discutir i aprovar? Qualsevol que llegeixi aquestes partides, més de mil par-

tides en el Projecte de Pressupost, que comencem a discutir, trobarà a faltar la marca del criteri, de l'orientació que el Govern de la Generalitat de Catalunya vol donar a la seva autonomia.

Es dirà, potser, que en el Pressupost això era difícil de fer; però jo crec que quan es té un criteri, quan es té una orientació política, traspua per tot arreu; i, amb tot, en les partides d'aquest Pressupost potser no n'hi ha cap que es refereixi al que ha d'ocórrer una vegada Catalunya tingui la seva plena autonomia, plena autonomia que no significa solament el traspàs de determinats serveis que l'Estat Central li doni, sinó que l'Autonomia comença ja en el moment en què aquí actuem amb llibertat, i dintre de les responsabilitats que el poble ens encomena.

Són escassíssimes les partides que fan referència al que s'esdevindrà una vegada estigui fet el traspàs de serveis; no volent-me avançar al que segurament diran alguns companys d'aquesta Minoria, sí que em permetré dir-vos que les poques partides que potser hi ha que fan referència a aquest traspàs de serveis, tal vegada fóra millor que no existissin; i, en canvi, manquen altres partides que revelin l'orientació que el Govern de la Generalitat vulgui portar. Em refereixo a una certa partida del Pressupost d'Ingressos, de prop de dos milions de pessetes; em temo que vingui a perjudicar algunes de les qüestions més àrdues que haurem de tenir sobre la quantitat que l'Estat ha d'abonar i potser hauria estat millor que no se n'hagués parlat, car així no semblaria que es perjudicava res. Això es discutirà després per companys que parlaran més intensament i amb major extensió.

Després hi ha altres partides d'aquestes al Pressupost de Despeses que fan referència a quantitats que s'han de destinar al traspàs de serveis perjudicant també que en el traspàs de serveis s'haurà de començar per l'abonament d'una quantitat en pèrdua per a la Generalitat de Catalunya.

El Sr. CONSELLER de Finances : És la contrapartida.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Ja en parlarem després, ja en parlarem després, permeteu-me que continuï.

El Sr. PRESIDENT : Té raó el senyor Duran i Ventosa, després se'n parlarà.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Hi ha d'altres partides que es refereixen a aquestes despeses, i, com s'ha dit, altres companys parlaran més endavant. Jo només voldria cridar l'atenció sobre aquestes faltes; i no voldria pronunciar cap paraula que pogués resultar molesta. Però aquesta falta, com n'he dit?... Aquesta falta d'audàcia que hi ha en el futur d'aquest Pressupost, crec que mereix que hi fixem l'atenció. A mi se'm representa que en presentar el primer Pressupost de la Generalitat de Catalunya, en el moment crític i històric en què avui ens trobem, havíem d'anar a mostrar ja de seguida al poble de Catalunya, no tot allò que la Generalitat farà en el transcurs secular de la seva història futura (evidentment que no), car no s'ha de dir aquí el que farà la Generalitat en l'avenir, però sí, deia, marcar-se una orientació quant als pro-

blemes que s'hauran de plantejar immediatament amb motiu de la substitució de les facultats que fins ara ha exercit l'Estat per les facultats que la Generalitat ha d'exercir. Això sí que ens sembla que, audaç o no audaç, revolucionari o no revolucionari, hauria pogut produir un bon efecte en el poble de Catalunya. Perquè no oblidem, senyors Diputats, que l'autonomia de Catalunya no l'hem vingut demanant sols amb la idea que així com abans eren uns determinats senyors Pèrez, Martínez o Gutiérrez els que regien desde Madrid els nostres interessos, ara fóssim nosaltres els catalans els qui ens vinguéssim a regir amb les mateixes lleis i amb els mateixos procediments, amb el mateix criteri i fins amb la mateixa orientació amb què fins ara ha estat administrada la causa del comú. Nosaltres, almenys, que hem estat, som i serem sempre catalanistes i sols catalanistes, hem cregut sempre que l'autonomia de Catalunya es fonamenta en el fet d'existir característiques diverses en aquesta part d'Espanya respecte a d'altres regions; en el fet d'existir característiques diverses d'aquest poble respecte a d'altres pobles i en què tenim un sentit diferent dels problemes polítics i administratius, perquè sentim i comprenem les coses d'una manera diferent de com les senten en altres regions d'Espanya. Nosaltres hauríem volgut que es deixés la resolució d'aquests problemes perquè fossin plantejats a la nostra manera i així donar-los la solució adequada a la nostra manera de sentir. Però això hauria convingut fer-ho de seguida. Hauria convingut que ja en les partides del Pressupost es deixés entreveure a l'opinió catalana aquest esdevenidor, i — si em voleu permetre — havíem de dir-li que una vegada tinguem la plenitud de les facultats i la major suma de mitjans indispensables per a la realització de tots aquests problemes, nosaltres donaríem unes orientacions ben a la catalana. Se'ns podrà dir : quines són aquestes solucions? Quines són aquestes orientacions? No m'ho preguntí el senyor Conseller de Finances, si és ell el que em vol contestar; no m'ho preguntí cap element de la Comissió, perquè no és aquesta la nostra missió, sinó que és la missió del Govern, i sou vosaltres els que heu de donar aquestes solucions (*Rialles*.) Si nosaltres ens trobéssim en el vostre cas, ja les diríem i hauríem presentat un Projecte de Pressupost d'acord amb aquelles. Però perquè no sembli que ens limitem en aquesta ocasió a afirmar o bé a dir que si nosaltres manéssim ho faríem molt bé, volem tan sols donar-vos la indicació que així com en determinats problemes ja s'ha fet, fóra interessant que es fes també en tots els altres problemes plantejats per la cessió de facultats que en l'Estatut s'atribueixen a la Generalitat de Catalunya. En la qüestió obrera, sí que ja s'indica alguna cosa de l'orientació que vol tenir, no tan esplèndidament com segurament ho hauríem volgut nosaltres i vosaltres en quant coincidim en la realització d'aquests fins. Però apuntats els mitjans, s'indiquen alguns dels problemes als quals creiem que la Generalitat ha d'atendre. És què, per ventura, a l'Estatut es retreu sols aquest gènere de qüestions? No. Si repassem un

moment, vosaltres ho haveu de tenir ben fix a la memòria, jo ho he repassat abans de venir ací; si repassem les moltes facultats que l'Estatut concedeix a la Generalitat de Catalunya, es veurà com es plantegen immediatament un seguit de problemes, de molts dels quals el poble de Catalunya espera molt de la Generalitat. Em direu que no teniu els mitjans encara necessaris. Això no compta; per a marcar una orientació, unes partides de pocs milers de pessetes, són suficients per a demostrar les preocupacions que el Govern ha tingut en aquests aspectes.

Recordo haver assistit a dos moments del naixement d'institucions, no certament paregudes a aquesta, però que en cert sentit es poden recordar. Jo recordo el moment de la creació de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, la qual naixia sense cap mitjà econòmic de cap classe; tanmateix no en necessitava cap, i la Comissió de Cultura confecciona un pla i estableix en aquest pla la construcció d'edificis escolars del qual han viscut durant molts anys els Ajuntaments de Barcelona, tant els Ajuntaments Constitucionals anteriors (no parlo dels Ajuntaments de la dictadura, perquè aquests no compten), com els Ajuntaments següents, i com deu viure, probablement encara, l'Ajuntament actual, el qual porta a terme la realització dels edificis escolars que comportava aquell pla. Aquest pla confeccionat des del començament contenia totes les orientacions que amb el temps ha desenrotllat aquesta Comissió de Cultura.

Jo havia assistit també (els que som vells tenim la sort d'haver vist moltes coses), jo vaig assistir al naixement de la Mancomunitat de Catalunya, i abans que la Mancomunitat de Catalunya estructurés un pressupost, confeccionava un pla que comprenia les orientacions de l'obra a realitzar, i aquestes orientacions venien assenyalsades en una memòria presidencial, cèlebre, d'en Prat de la Riba, feta per aquest abans que la Mancomunitat es constituís, de manera que fou necessari fer extensiu el seu radi d'acció a tot Catalunya, ja que aquell programa havia estat redactat per ésser tan sols desenrotllat per la Diputació de la província de Barcelona.

Nosaltres hauríem desitjat veure en aquest Projecte de Pressupost una orientació global en els detalls més mínims, no pas per a discutir quantitats, sinó per tenir una idea de l'obra que el Govern es proposava realitzar i de quin era el pensament que portava el Govern per a la resolució dels moltíssims problemes que, en motiu del traspàs de serveis a la Generalitat, forçosament hauran de plantejar-se.

Vosaltres haveu cregut, probablement, que això no calia. Nosaltres no som més que una Minoria, no som més que una oposició, això sigui dit en el millor sentit polític de la paraula, però nosaltres, senyors Diputats, ens hem de plànyer que es presenti un Projecte de Pressupostos pel Govern de Catalunya en el qual el poble no hi veurà altra cosa que aquella part desagradable que tenen sempre les imposicions contributives, i que, en canvi, totes aquelles esperances i promences, tota aquella confiança i aquella fe que el nostre poble ha posat en la nova estructuració

del nostre país, tot el que constitueixi un programa, encara que sigui mínim, i que sempre es palesa en uns pressupostos, no aparegui, ans al contrari, en el Projecte de Pressupost presentat per aquest Govern.

No vull entaular cap debat polític. Recordo que la darrera vegada que vaig tenir l'honor de parlar-vos us varen molestar unes paraules meves, que foren mal interpretades, en demanar que se'ns donés a conèixer el que s'havia fet, pel Govern de la Generalitat, fins el moment de constituir-se el Parlament. Ara els fets ens demostren que jo tenia raó en aquell moment. Moltes partides, algunes d'elles molt importants i que poden donar lloc a apassionades crítiques, figuren en aquest Projecte de Pressupost com a continuació dels acords que havia pres el Govern provisional anterior, de manera que l'actual Parlament, que és la suprema representació del poble, no té, d'aquests acords, ni la més lleu notícia. Només ens diu que s'han de continuar determinades coses. Per què? Les havia acordat el Parlament? No. El Parlament, d'això, no en sap res, perquè encara estem llecs de tot el que fa referència a la gestió detallada del Govern interí.

Però com ja he dit que no vull entrar en un debat polític, en aquests moments em limito a fer aquestes manifestacions, recordant sempre que la Minoria regionalista, en tot moment, procurarà col·laborar en el que ha d'ésser obra de tots, en el règim pressupostari de la Generalitat de Catalunya. (*Moli bé en la Minoria regionalista.*)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Comorera té la paraula.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: En representació de la Minoria socialista he de defensar el vot particular presentat a la totalitat del Projecte de Pressupostos, que, a la vegada, ve completat per un Projecte de Llei que nosaltres considerem important, i la finalitat del qual exposaré més tard.

Nosaltres, com a socialistes, en matèria de pressupostos, entenem que es tracta de la llei bàsica del país, de la llei fonamental del país, aquella on les opinions i sobretot els interessos que s'hi han de debatre han de trobar la seva expressió més clara i més categòrica; per això nosaltres dediquem als Pressupostos el màxim interès, i per això també presentem aquest vot particular, més que per a fer oposició al Projecte governamental, pel desig de marcar algunes orientacions i sobretot per assenyalar el nostre disgust a la sèrie d'omissions que nosaltres creiem que en aquest moment el Govern de l'Esquerra no havia de cometre.

No volem fer un debat oposicionista, en el sentit d'oposició sistemàtica i negativa; nosaltres entenem que la nostra oposició té un sentit constructiu, vull dir que nosaltres voldríem empènyer els homes de l'Esquerra Republicana a realitzar tot el seu programa màxim, que és una bona part del nostre programa mínim, i és per això que fent-nos càrrec de les coses, compremem que moltes de les falles que conté el Projecte de Pressupostos que ha presentat el Govern, són degudes a factors aliens al propi Govern i, especialment, al senyor Conseller de Finances.

Nosaltres sentim pel senyor Conseller de Fi-

nances un gran respecte, i sabem quines són les seves altes condicions intel·lectuals i quin és l'alt sentit de la responsabilitat que ell té del seu càrrec. Comprenem que en confeccionar aquest Pressupost va trobar-se en una situació difícil, perquè sempre és difícil la situació del que té un sentit clar de la responsabilitat, el trobar-se hereu d'uns que desconeixen aquest sentit, i en aquest cas s'acusa el contrast, tractant-se, com se tractava, del concepte que de la consciència de la claredat dels procediments té sempre un lerruxista.

Segurament el senyor Pi i Sunyer, apremiat per les circumstàncies, sabent que eren immponents unes eleccions, sabent que era imminent la reunió del Parlament de Catalunya, i que s'apro-pava la data de fi d'any en la qual forçosament havia d'estar aprovat aquest Pressupost, va realitzar el seu treball tenint en compte només una sola cosa: la de portar a cap la unificació dels Pressupostos de les antigues Diputacions, unificant-los en un Pressupost general de la Catalunya autònoma.

Però nosaltres entenem que estant això bé i força bé, en canvi podien haver-hi altres coses que, sense violentar l'estructura general del Pressupost i sense els riscos de posar en perill l'aprovació d'aquest Pressupost, podien figurar-hi alguns conceptes tan importants, potser més importants i tot, almenys des del nostre punt de vista, que el que significa aquest avenç d'unificació presupostària de Catalunya.

Entenem que en aquest Projecte de Pressupost presentat pel Govern de Catalunya hi ha unes quantes falles fonamentals, falles més per omisió que per acció. Falla, per exemple, la de no ocupar-se el Govern del problema de la nostra burocràcia; falla, en la forma de procurar-se recursos nous per afrontar les noves necessitats; i una altra falla s'observa en constatar una certa tolerància envers alguns estaments de contribuents que seria de justícia que fossin els més expremuts per a realitzar la tasca que Catalunya ha de portar a terme. I, sobretot, la falla al nostre entendre més greu en aquest moment és certament la manca de visió política davant de la situació social que tots vosaltres coneixeu tan bé com jo. És justament per a revisar aquestes falles d'omissió del Govern de la Generalitat que la Minoria socialista ha presentat el vot particular que us ha estat repartit a tots. El nostre vot particular, complementat per un Projecte de Llei, tracta de fer front a aquestes falles i de resoldre-les d'una manera que tècnicament no signifiqui una desarticulació a fons del Projecte de Pressupostos, cosa que nosaltres no hauríem pogut fer. En el vot particular nostre, en els articles primer, segon i tercer resoltem, al nostre entendre, la primera falla de confecció del Projecte de Pressupostos, en el que fa referència a l'organització burocràtica de la Generalitat. En els altres articles, nosaltres també afrontem aquesta situació creada per aquesta política d'omissió, donant les solucions que ens semblen pertinents i avui totalment, absolutament, possibles, sense un màxim esforç, i sobretot, com ja he dit abans i no em cansaré de repetir, sense posar en perill l'estructura del mateix Pressupost.

L'organització burocràtica de la Generalitat, primer punt que nosaltres tractem de resoldre amb aquest vot particular, ja sabem tots quina és. Fins fa molt poc, tant Catalunya com tota la Península foren governades, administrades per la plutocràcia elevada a la categoria d'oligarquia. Aleshores la gran massa ciutadana, la gran massa treballadora, tant de Catalunya com de fora de Catalunya, era cosa al marge, no pintava per a res, a no ésser com a cosa impositiva, i d'aleshores deriva aquesta situació d'absoluta inferioritat, des del punt de vista impositiu i des del punt de vista social, polític i cultural de la nostra gran massa treballadora. Malgrat la revolució política realitzada fa un any i mig, aquesta situació a l'ambient general de la República i a l'ambient particular de Catalunya, no ha canviat pas molt. És clar que això té les seves raons i les seves explicacions, perquè les coses no es fan en un dia, i perquè la política, que té segles de tradició, no es pot desfer en uns quants mesos de nou Govern i de nova concepció de Govern; però nosaltres aquí a Catalunya, almenys, teníem l'obligació de donar ja el primer pas per a la revisió total dels valors antics, perquè la massa que fins avui no ha tingut dret a res comencés ja a tenir almenys la visió, l'esperança, de poder ésser, si més no, igual a les castes privilegiades, que fins avui han des governat tot el país. No hi ha situació més tràgica que la d'una família treballadora, i en dir treballadora em refereixo tant als empleats burocràtics de la Generalitat com de qualsevol altra categoria, puix que parlo en general per a tots ells. La situació tràgica dels treballadors deriva tant de la seva lluita directa en el món industrial, d'aquesta lluita afer-rissada que han de sostenir per a mantenir moltes vegades un petit nivell de vida, com també per les conseqüències fatals que sobre la seva economia té aquesta política estatal, abans provincial, municipal sempre, que pesa damunt d'ell i sempre ha extret dels seus Pressupostos misèrrims les grans fonts d'ingressos per a l'Estat, per a la «província» abans i per a la Municipalitat encara avui.

Jo voldria que els senyors Diputats es fixessin en el valor i el volum d'aquestes càrregues que pesen damunt del treballador. La política impositiva general de l'Estat, en el seu gairebé 50 per 100, es nodreix d'impostos indirectes que paguen els consumidors, que paguen, per tant, preferentment els treballadors. El sistema general econòmic de l'Estat espanyol, també incideix sempre en contra dels treballadors, car es basa sobre l'esnobisme econòmic, que és avui gairebé el responsable principal de l'enorme crisi universal que està patint el treballador. I si sortim de la política general i ens fixem a casa nostra en la mateixa Generalitat, veurem com aquest concepte de classes, amb predomini de la classe plutòcrata o capitalista, avui encara pensa sense voler en els costums nostres; perquè fixeu-vos que un dels capítols més importants del Pressupost d'Ingressos del Projecte de la Generalitat és el de Cèdules personals, impost antipàtic, que alguna vegada haurà de substituir-se per altra cosa millor. Fixeu-vos en l'aplicació d'aquest impost en les tres categories, o tres tarifes de què consta, i veureu com

s'aplica d'una manera gairebé inexorable en aquelles que fan referència a l'inquilinat i al salari, i com, en canvi, s'aplica d'una manera molt imperfecta — i sobre d'això el Conseller de Finances ha fet ja alguna observació — quan es parla dels rebuts de contribució. Vol dir això que encara nosaltres avui estem patint aquell mateix concepte de protecció sistemàtica de la classe benestant, per a posar tot el feix fiscal damunt de les classes que treballen i que no poden viure com han de viure les persones: amb dignitat i decència. Si de la Generalitat passem nosaltres a l'Ajuntament de Barcelona — i parlo d'aquestes matèries perquè tot això fa referència al que podríem dir-ne la base de la nostra petició posterior de salari mínim vital per als funcionaris de la Generalitat —, si nosaltres ens fixem en l'Ajuntament de Barcelona, veurem com encara avui, no segurament per responsabilitat dels homes que hi ha allí, sinó per defectes del sistema, per deficiències de l'Estatut municipal, per una manca d'autonomia que nosaltres pensem que tindrà molt aviat l'Ajuntament de Barcelona; veurem com la gent també treballadora és la que ha de sostenir la pitjor càrrega del Pressupost municipal. Fixeu-vos, que en l'Ajuntament de Barcelona 40 milions de pessetes surten dels consums, dels mercats, dels trasllats de domicili; càrregues que tendeixen sempre a minvar el valor adquisitiu del salari de l'obrer; que passen a rebaixar el nivell de vida de la classe treballadora, perquè és la substracció metòdica, sistemàtica, implacable, del seu salari, que se'n va per mil filtracions i del qual en resta molt poc de positiu i real en la seva butxaca per a subvenir les seves necessitats i a les necessitats de la família.

Si aquesta és la situació real de la massa treballadora, per una banda guanyant salaris petits, per altra banda obligada a subvenir ella gairebé tota sola a l'enorme càrrega d'Estat, de Generalitat i de Municipi, és fàcil d'imaginar la situació mental i ètica d'aquestes grans multituds i d'explicar moltes vegades certs excessos, certes actituds, que porten a extrems de violència i d'atac directe, i de vegades personal, als seus enemics tradicionals de classe. Per això es fa molt més necessari que la Generalitat, avui en mans d'homes que tenen una nova mentalitat, d'homes que tenen una nova ètica, que senten aquesta nova ètica i que són fills d'un moviment revolucionari, es fa molt més necessari que l'orientació social de la Generalitat sigui un fet, no una cosa ajornable, car qüestions de matèria social nosaltres entenem i sostenim que no poden ésser mai ajornables per al dia de demà, sinó que s'han de començar a fer en el grau que siguin possibles, i això és el que nosaltres entenem per política i per salari mínim vital, i que és la primera proposició que fem al Projecte de Pressupost de la Generalitat.

Entenem per salari mínim vital, la quantitat mínima d'ingressos que necessita una família treballadora per tal de subvenir, no solament a les necessitats primàries de l'home, com són el vestir, el menjar, l'habitació, sinó alhora per subvenir necessitats d'ordre superior, d'ordre espiritual, d'ordre intel·lectual, ètic i cultural, i, perquè no dir-ho, aquelles que també són in-

dispensables a les alegries i goigs que pot oferir la vida en col·lectivitat.

Aquesta política del salari mínim vital entenem que ha d'ésser una cosa sistemàtica a tot Catalunya, que no ha d'ésser reservada exclusivament als funcionaris d'una corporació pública, sinó que ha d'ésser una tàctica uniforme a tot Catalunya; però com que fins ara no depèn de nosaltres, ni del Govern de la Generalitat, nosaltres particularitzem i proposem que la Generalitat tingui, que adopti un tipus de salari mínim vital, perquè entenem, també, que la corporació pública és la que ha de donar l'exemple a les corporacions privades; car si nosaltres tenim concepcions socials, amb quin dret i amb quina autoritat podem imposar una política de salari mínim vital a les empreses privades, si prèviament nosaltres, com a patrons d'una burocràcia que està sota les nostres ordres, no ho fem?

Es per això que considerem que és un deure moral indiscutible, que el Govern de la Generalitat fixi, ja d'una manera categòrica, el salari mínim vital del personal que està a les seves ordres; així es trobarà després en situació moral suficient per a estendre aquesta política per tot Catalunya.

Nosaltres demanem que els obrers que depenen de la Generalitat, d'una manera directa, o els obrers que treballen per empreses que executin obres per a la Generalitat, que estiguin, almenys, en condicions de salari, per categories iguals a les dels obrers que treballin per empreses particulars.

Demanem que el salari mínim dels funcionaris, dels empleats que treballen a Barcelona, sigui de 4,000 pessetes anuals i que el salari mínim dels empleats que treballen fora de Barcelona sigui de 3,500 pessetes anuals.

Aquestes quantitats no són pas arbitràries, són fetes sobre investigacions de cost de vida, sobre pressupostos domèstics d'una família de treballadors; us puc assegurar que és, així i tot, una quantitat inferior a les necessitats d'una família en l'actualitat.

Entenem nosaltres que aquest salari mínim de 4,000 pessetes és realment mínim perquè haurem d'aspirar a algunes millores. Avui, amb el cost de vida, amb la depreciació de la moneda nacional, i amb l'estructura econòmica i financiera de l'Estat i de la Generalitat, és impossible que una família treballadora o d'empleats pugui viure amb una quantitat fins i tot de 4,000 pessetes anuals.

Jo tinc aquí — i prego la Presidència que es publiqui al *Diari de Sessions* — un balanç mensual d'una família obrera, amb dos fills menors de catorze anys, i, per tant, que no poden significar un ingrés per al pare.

Aquest balanç ha estat calculat pel Negociat d'Estadística i Política Social de la Municipalitat, i lleugerament rectificat per una Comissió tècnica de la Unió Socialista de Catalunya.

Segons aquest balanç mensual, una família obrera a Barcelona, per a despeses de caràcter purament fisiològic, exigeix mensualment una suma de 240'85 pessetes. Les altres despeses de

caràcter general, com, per exemple, vestit, habitació, llum i combustible, conservació de casa i estris, i altres despeses, com germandats, subscripcions a periòdics i a centres polítics, escoles i despeses de tramvies, suposen, en total, 135 pessetes. Vol dir això que una família mitjana, obrera, de quatre persones solament necessita moure's en un pressupost que, calculat per una institució de la Municipalitat i alhora controlat per homes tècnics del nostre Partit, puja mensualment una suma de 375'85 pessetes. Fixeu-vos que això és el pressupost d'una família obrera i fixeu-vos també que el pressupost d'una família d'empleats és pitjor; car el funcionari, en igualtat de condicions a un obrer, amb la seva companya i dos fills més, estarà en pitjors condicions per a viure que el mateix obrer, perquè les necessitats socials són diferents i la psicologia de classe és també diferent. Un empleat ha d'aparentar una cosa que no és en el fons i té a la vegada un escrúpol que demostra una certa inferioritat ètica comparat amb l'obrer; és el de negar-se o de sentir certa repugnància a accedir a què treballi la dona. Té, també, un altre escrúpol que el dignifica sobre certs mitjos obrers; és que no vol que els seus fills menors signifiquin per a ell una font d'ingressos.

Per tot això es dedueix que l'empleat, en igualtat de condicions econòmiques a una família obrera, es troba en situació pitjor, perquè les seves càrregues socials són més fortes.

De manera, que establir aquest salari mínim vital de 4,000 pessetes per als empleats de la Generalitat, no sols significarà reparar una injustícia evident, heredada d'aquells temps en què res no significava i en què es deia de la burocràcia que no era més que un cap molt gran i un cos molt petit, sinó que millorant-la, es milloraran alhora les seves relacions amb la collectivitat. Perquè jo pregunto: un home que està en les condicions actuals percebent 250 pessetes al mes, o sigui 100 pessetes menys mensuals del cost calculat en el pressupost d'una família obrera, un home en aquestes condicions morals i materials, què pot donar de profit a la collectivitat? Quin pot ésser el seu entusiasme pel treball que ha de produir en benefici de la collectivitat?

Forçosament aquest home, vulgui's o no vulgui's, impulsat per les realitats de la mateixa vida i de la seva llar, haurà de fer una d'aquestes dues coses: o bé quedar-se únicament al lloc on percep aquell sou, o cercar un sobresou fora del mateix lloc com a fruit del seu treball personal, en el primer cas, ja haureu comprès tots, la degeneració total que representa, i en el segon, s'esterilitza l'obra del funcionari amb la seva funció, perquè llavors aquell empleat que sap destriar el lloc on està més segur i protegit per una plantilla, del lloc on no hi ha tal protecció, forçosament haurà de prestar tota la seva atenció i esforç intel·lectual al treball fora de la Generalitat, tot deixant per aquesta un escàs rendiment, puix que el tenir la seguretat del càrrec és un fre a tot desig d'estímul, perquè avui amb la quantitat d'homes que treballen allí dintre, pel treball útil que rendeixen molts d'ells, sinó tots, a ben segur que ni tan sols es guayen aquest petit sou que avui se'ls dona;

no per culpa d'ells, sinó per culpa del mateix salari, per culpa del sistema imperant; perquè encara que volguessin no podrien fer-ho, car fatalment s'han de sentir empesos a donar més valor a les coses de fora de la Generalitat que no pas a la mateixa Generalitat. Fixeu-vos en el cas que es planteja a l'home que busca fora de la corporació pública un nou salari, cas d'una gravetat extremada en aquests moments, i que vosaltres comprendreu tot seguit. Aquell home, aquell empleat mal remunerat, que busca feina fora de la Generalitat, és un d'aquells que contribueixen d'una manera directa a envilir la classe mitja a la qual pertanyen, perquè envileixen els treballs i envileixen els sous que solen donar-se al comerç, a la banca, o allà on sigui, pels treballs de la classe mitja; perquè no és l'home que busca un sou per a viure, sinó que busca un sobresou per a acabar de cobrir el seu pressupost domèstic. Aleshores aquell home es lloga per a qualsevol cosa i desplaça a qualsevol altre company de la seva classe que, si molt convé, resta sense portar el pa a casa seva. Considereu que amb aquesta política de salari mínim vital la Generalitat hi guanyaria més del que pot perdre. Aquesta política de salari mínim vital pot significar per a la Generalitat un augment de les despeses de sous, però significaria també un augment considerable de rendiment. Aquest guany en rendiment en aquests moments, al meu entendre, té també un valor extraordinari. Estem en vigílies d'incorporar a la Generalitat una quantitat extraordinària de funcions que enç han estat reconegudes per l'Estat espanyol, cosa la qual exigirà un complement de burocràcia. Si quan passi això els costums de la Generalitat són com els d'ara, jo us asseguro que no hi haurà prou ingressos ni amb els nostres ni amb els traspassats, per a sostenir la burocràcia de l'Estatut, la burocràcia de la Catalunya autònoma. Solament aquesta possibilitat hauria de fer reaccionar d'una manera extraordinària els homes que avui tenen la direcció del país.

És clar que totes les coses són bones si són realitzables. Jo estic segur que en escoltar-me tots els homes de la Majoria estan d'acord amb el que jo dic, però en ells ni haurà no solament la consciència de la responsabilitat del Govern, sinó que es formularan la pregunta de si tot això és possible, si és realitzable tot seguit o si és necessari, fatalment necessari, que això s'ajorni per a un dia millor. Jo vull demostrar — i per això presentem el vot particular, si no, no l'hauríem presentat — precisament que això és realitzable tot seguit, sense posar en perill l'estructura general del Pressupost, sense augmentar el dèficit d'aquest Pressupost; és clar que completant-ho amb altres mesures que en aquest vot particular proposem. Ací tinc jo unes dades oficials que el senyor Conseller de Finances ha tingut la gentilesa de facilitar-me, que demostren, d'una manera clara, numèrica, amb xifres — que és la millor manera de demostrar les coses —, aquesta factibilitat d'això que nosaltres proposem. El primer full diu que el personal que cobra 3,000 pessetes (auxiliars segons de la plantilla permanent, plantilles especials de contribucions i cèdules, ordenances i temporers, etcètera) són tres-cents cinquanta-cinc. Tres-cents

cinquanta-cinc empleats als quals els correspondria l'augment que suposa el salari mínim de 4,000 pessetes i 3,500 pessetes anuals. Això significa en xifres redones, suposant que tots són de 4,000 pessetes, un augment en aquest Pressupost de 355,000 pessetes. Hi ha la segona part, que és la que fa referència al personal obrer de la Generalitat, i pel qual nosaltres en el nostre vot particular demanem que se'l posi en condicions de salari igual al que guanyen els obrers de la seva categoria en la indústria privada. Segons informes oficials del senyor Conseller, a Barcelona hi ha trenta-un zeladors, els quals tenen un jornal de 8 pessetes (quan aquí sap tothom que el jornal de peonatge a Barcelona és de 9 pessetes), i dos-cents dos peons que tenen un jornal de 6 pessetes. A la circumscripció de Girona, els capatassos són deu, amb un salari de 7 pessetes, i cent els peons, que tenen un jornal de 4'50 pessetes. A Lleida, hi ha tretze capatassos, amb un jornal de 6 pessetes, i setanta peons, amb un jornal de 5 pessetes. A Tarragona, el nombre de capatassos és de deu: quatre d'ells tenen 7 pessetes i els altres sis guanyen 6 pessetes; els peons, que són vuitanta-dos, guanyen un jornal de 5 pessetes. Vol dir, tot plegat, que en el conjunt de la Generalitat hi ha seixanta-quatre zeladors i capatassos als quals se'ls hauria de fer una petita millora per a posar-los en igualtat de condicions amb els obrers de la seva categoria que treballen per a una empresa particular. Hi ha, a la vegada, quatre-cents cinquanta-un peons, als quals també se'ls hauria de millorar d'una manera diferent, perquè els costums locals també són diferents, per a posar-los en igualtat de condicions amb els altres treballadors peons al servei d'empreses particulars. Tot comptat, és ben segur que en acceptar el salari mínim vital per a uns i altres, aquest Pressupost seria augmentat no gaire més enllà de mig milió de pessetes. És clar que assenyalar la xifra d'augment sense parlar de les compensacions possibles, seria per si sol un motiu de refús d'aquest vot particular, però és que nosaltres entenem que ensems que s'acordava aquest salari mínim vital, el Govern de la Generalitat podria prendre altres mesures que el compensessin sobradament d'aquest augment de despeses: ho compensaria amb ingressos, amb economies evidents i amb rendiment de treball. Perquè nosaltres diem que en acordar-se això, haurien d'eliminar-se del Pressupost totes les gratificacions del concepte que siguin. Les gratificacions extraordinàries que encara figuren avui en el Projecte de Pressupost són una herència de temps passats i són una font de corrupteles, de favoritismes, de coses que desmoralitzen en lloc d'enfortir i vigoritzar el personal. Les gratificacions no tenen raó d'existència, perquè en una Administració pública ben organitzada no hi ha d'haver pas hores extraordinàries, car el treball ha de marxar normalment sense batzegades. Solament aquest capítol de gratificacions, ja resta una bona suma d'aquesta part, que s'augmentaria d'acceptar-se el salari mínim total per a obrers i empleats.

Nosaltres demanem la supressió de les estrenes. És clar que en parlar d'estrenes s'ha de tenir en compte sobretot que aquesta demanda nostra no significa pas una disminució de salari

però que a la vegada ha de significar una economia evident per al Govern de la Generalitat; i això és realitzable, perquè fixeu-vos que als homes — obrers o empleats — als quals se'ls augmentaria el salari i el sou per a igualar-los els uns als obrers que treballen en empreses particulars i els altres als empleats, perquè en realitat a l'empleat al qual se li assignessin 4,000 pessetes com salari mínim, no se li augmentarien 1,000 pessetes, sinó 750, perquè aquest empleat en arribar fi d'any rep una mesada més. Solament amb això, amb la supressió de les estrenes, de concedir-se el salari mínim, la Generalitat faria un estalvi de 88,000 pessetes. En aquesta qüestió, en demanar la supressió, nosaltres proposem, per a no perjudicar els altres — perquè no significués aquesta mesura una disminució indirecta del sou —, proposem que aquesta mesada de més que es dona a fi d'any es reparteixi en dotzenes parts i s'incorpori al sou dels funcionaris que tinguin actualment de 4,000 a 9,000 pessetes; no als sous superiors a 9,000. La supressió de les estrenes, per a nosaltres té una importància, una bona importància, perquè es tracta de suprimir un vici, un perjudici, una cosa heretada i característica de les supersticions catòliques; no hi ha raó perquè nosaltres ho acceptem. Això estava molt bé abans pels homes que dirigien la col·lectivitat i que, com a creients, acceptaven aquella ètica furiosa del perdó circumstancial i, sobretot, la possibilitat de la reincidència sistemàtica amb el perdó sistemàtic, però això a nosaltres no ens ha de dir res. Nosaltres hem de donar tanta importància als factors econòmics com als factors espirituals, perquè mentre no poguem anar a transformar totalment la contextura íntima dels nostres conciutadans, aquesta revolució en la qual tots somniem no serà mai una realitat. I aquesta nova vida interior s'ha d'anar formant treient del camí precisament aquestes pràctiques a la vegada vicioses i ruïnoses per a la col·lectivitat i que no es basen en cap fonament just. L'única cosa justa en matèria de salaris i treball és que el salari normal sigui suficientment alt per a suplir les necessitats de cada u sense propines de fi d'any.

Proposem que aquesta mesura del salari mínim vagi acompanyada d'un augment d'hores de treball, cosa lògica i necessària; necessària, perquè hi hagi un millor rendiment i alhora per a posar fi a una situació injusta que avui encara subsisteix a la Generalitat, ja que mentre uns guanyen sempre el mateix sou i treballen quatre hores i mitja cada dia, altres guanyant menys sou, un sou de 250 pessetes mensuals, treballen set hores diàries, i aquesta situació de privilegi per a uns s'ha d'acabar. I s'ha d'acabar d'aquesta manera: uniformant les hores de treball dels homes que estan al servei de la Generalitat i fent de manera que cada home, en els anys pugui arribar a ésser una funció, és a dir, des que un home entri a la Generalitat, dintre la seva categoria i classe, no hagi de pensar en acumulacions per a resoldre el seu problema vital, que sàpiga que allà hi ha d'ésser totes les hores vàlides del seu treball, i que percebrà un sou prou remunerador

per a satisfer les seves necessitats vitals. Amb aquesta reforma de l'horari estem segurs que compensem a la Generalitat de l'augment de despeses que suposa l'elevació dels sous i salaris als tipus que nosaltres hem proposat, perquè una hora i mitja per dia del conjunt dels funcionaris, al cap de l'any ben bé es tradueixen en una bona quantitat de pessetes d'estalvi de nous funcionaris que hi haurien d'anar sinó canviem aquest règim.

A més, proposem una altra cosa, que és de major volum i de més grossa transcendència per a les finances immediates de la Generalitat i que compensa enormement l'augment de despeses que suposa el salari mínim, i és una nova política en matèria de jubilacions. Nosaltres diem en el nostre vot particular que el Conseller de Finances presenti, en el curs de l'any que va a entrar, un projecte de jubilacions en el qual la Generalitat es comprometi a pagar un màxim de 500 pessetes mensuals, és a dir, 6,000 pessetes anuals sense descompte de sous ni de salaris, perquè nosaltres tenim el nostre concepte de la jubilació. La jubilació és un deure social; la col·lectivitat està obligada a assegurar a tots els homes que treballen un final de vida tranquil, decent, higiènic i digne, però més enllà d'això ja és caure en el superflu, i el superflu no està obligada a pagar-lo la generalitat, la col·lectivitat. Si ens hi fixem, veurem com existeixen coses que són profundament immorals, i entre aquestes hi ha el que la Generalitat pagui jubilacions de 2,000 pessetes al mes. Precisament aquest any, abans d'acabar l'any, la Generalitat jubilarà un funcionari, el que encara és el seu Secretari general, amb 27,000 pessetes anyals. I jo dic, senyors Diputats, que això és profundament immoral, que és profundament immoral mantenir en matèria de jubilacions la irritant desigualtat que sosté entre uns i altres funcionaris, amb poca atenció per homes que treballen com els altres i que tota la seva vida han estat sotmesos a la misèria i l'explotació, i, en canvi, s'atengui esplèndidament a d'altres funcionaris, a d'altres homes que sempre s'han emportat la millor part. Això, s'ha d'acabar com més aviat millor; i s'ha d'acabar, no sols perquè és just que acabi, sinó perquè si no se li posa fi es manté una corrupció del sentit social, del criteri i del concepte social de les jubilacions. A més, convé que acabi perquè cal fer una política important d'economies i la Generalitat no percep res per les jubilacions. Si pensem el que en aquest aspecte pot ocórrer d'ací deu anys més — i tingui's en compte que deu anys no representen res en la vida d'una col·lectivitat —, si pensem en la quantitat immensa de funcionaris que al cap de deu anys estaran en condicions legals de jubilar-se, arribarem a la conclusió que aleshores el pressupost de classes passives com les anomenem, arribarà segurament a un gran percentatge dintre de la totalitat del nostre Pressupost.

Això és una de les primeres coses que s'han de corregir. I així ho hem reflectit en el nostre vot particular perquè el senyor Conseller de Finances, al seu degut temps, formuli el projecte en aquest sentit. Cal corregir una pràctica im-

moral que va ésser implantada per gent que té un concepte aristocràtic de la vida política i social, però que no pot de cap ce les maneres imitar-se i seguir-se per gent que té un concepte democràtic i just dintre de les relacions humanes.

Per a compensar aquest petit augment de despeses, en proposar el salari mínim, no solament donem solucions de caràcter, diríem, intern, de reestructura de coses internes de la Generalitat que signifiquen economies de despeses, sinó que també proposem dos coses que signifiquen un ingrés considerable per a la Generalitat, ingrés considerable que ha de servir per a cobrir aquest petit augment de despeses i també per a reduir en bones proporcions el dèficit inicial d'aquests Pressupostos. Ambdues són ja proposades pel Conseller de Finances, i el que nosaltres en aquest cas volem fer és donar-li un petit retoc perquè tinguin major eficàcia i, sobretot, major fecunditat. Nosaltres proposem que l'arbitri sobre aprofitaments hidràulics, que és avui de 2'50 pessetes k. w. any, sigui duplicat. En el càlcul del Projecte de Pressupost aquest arbitri de 2'50 per concepte de k. w. any produeix 1 milió de pessetes, i nosaltres, en proposar que es dupliqui per a arribar a aconseguir 2 milions de pessetes, entenem que no fem una cosa demagògica ni proposem un impossible, sinó una cosa molt fàcil de portar-se a la pràctica, ja que es tracta de poderoses empreses que no rendeixen el degut a la col·lectivitat i que mai no han estat molestades per la col·lectivitat, donat que llavors eren en definitiva elles mateixes les qui governaven el país; però ara, ja és una altra cosa.

És possible que protestin. Evidentment; sempre que hi ha un canvi de tàctica política la protesta existeix. Però, ¿fins on arribarà aquesta protesta? ¿És que les companyies d'electricitat es negaran a contribuir al sosteniment de la Generalitat de la Catalunya autònoma? Amb motiu de què? ¿És que amenaçaran amb un augment de tarifes per a aconseguir que en definitiva sigui el consumidor el que pagui aquest augment de despeses? De la revisió de tarifes, cal parlar-ne; però haurem d'ésser nosaltres els qui en parlem, no les empreses. Les empreses se'n cuidaran molt, de remoure aquesta qüestió de les tarifes, perquè saben que hi ha un Parlament que representa la voluntat autèntica de Catalunya, i aquest Parlament, si revisa les tarifes, serà per a afavorir la gran massa que avui es veu molt castigada pels excessos de l'egoisme dels poderosos. ¿I què poden fer en aquestes circumstàncies les empreses de Catalunya, quasi totes elles de capital estranger, contra aquest augment dels aprofitaments hidràulics, quan entre elles figura una empresa que és prou poderosa per a pagar salaris de 7,000 pessetes or l'any, que ve a representar el que rendeix per a la Generalitat el total de l'arbitri? Nosaltres proposem que la facultat que demani el Conseller de Finances en matèria de cèdules, es concedeixi, però en setit imperatiu, en sentit afirmatiu. En el Decret de la Generalitat hi ha un article, el 6.ª, en el qual es diu:

«Article 6.º — S'autoritza el Conseller de Finances per presentar al Parlament, hi ho estima de conveniència, abans de començar el període de percepció de l'Impost de cèdules personals, i amb l'anticipació suficient, un Projecte de modificació de l'Ordenança que consisteixi fonamentalment en la variació del tipus de la tarifa segona, de manera que la base d'imposició resulti justament proporcionada a la de les altres dues tarifes, i sempre dintre els límits que per a la Recaptació assenyalen les quantitats consignades en el Pressupost d'Ingressos.»

I nosaltres proposem que aquesta redacció condicionada, facultativa, sigui una concessió que tingui un valor imperatiu i afirmatiu, dient que el Conseller de Finances presentarà aquest projecte de modificació del tipus de la classe segona de la cèdula. I s'ha de fer així, perquè la Generalitat no està en condicions de prescindir de la més petita possibilitat de majors ingressos. Tingui's en compte que aquest Pressupost que estem discutint se'ns presenta amb un dèficit inicial de 4 ó 5 milions de pessetes; i tingui's en compte, també, que aquesta reforma del tipus de la cèdula tarifa segona, segons va declarar el Conseller de Finances, significa un ingrés d'uns 2 milions de pessetes. I jo dic que si hi ha possibilitats, si existeix aquesta possibilitat, és de justícia que s'augmenti la recaptació de cèdules, sobretot en aquest tipus que afecta justament als estaments que econòmicament són més forts de Catalunya. No ens podem detenir, sempre que obrem amb justícia, a mirar si és necessària o no l'autorització, sinó acordar-la amb caràcter afirmatiu, imperatiu. L'autorització és necessària en aquesta forma, perquè, desgraciadament, tal com haurà de treballar i desenvolupar-se la Generalitat amb els recursos i la forma en què aquests recursos financers li han estat traspasats per l'Estat Central, fatalment a Catalunya sempre hi haurà necessitat, i escassetat de recursos. Per això entenem, i ho tornem a repetir, que aquesta autorització que demana el senyor Conseller de Finances ha d'ésser acordada en sentit afirmatiu, declarant que té absoluta raó i està plenament justificada i que és necessari que la Generalitat cobri com més aviat millor aquests 2 milions de pessetes, que bon favor faran.

Crec, doncs, haver demostrat d'una manera total la possibilitat immediata de poder anar a aquesta reforma justíssima de la burocràcia de la Generalitat, i de poder anar a la seva implantació immediata sense comprometre l'estructura ni l'estabilitat del Pressupost. L'aprovació del salari mínim, vital, per al funcionari de l'última categoria, que són els més necessitats, ha d'ésser immediatament un fet.

Hi ha, a més, una falla, la darrera — i vaig a acabar ja, puix que no vull cansar més l'atenció dels senyors Diputats i Consellers — que nosaltres considerem la més greu, perquè fa referència a la vida general de Catalunya. Fins ara hem parlat d'un problema que té un valor com a iniciació d'una política, com a un avenç importantíssim, evidentment, en un futur polític de salari mínim vital per a tot Catalunya. Però ara, em referiré a una qüestió que interessa directament tot Catalu-

nya, i és el que us deia en començar: la manca de visió política del Govern davant de la situació social. Fixin-se bé els senyors Diputats que el poble de Catalunya té una esperança en el Govern de la Generalitat; hi té posada una forta illusió i espera que els primers actes d'aquest Parlament tindran una conseqüència beneficosa per a la gran massa que ens hi ha portat. I jo no estic molt segur, si d'aquest Parlament surt un Pressupost tal com el que s'ha presentat, que això sigui el començament de la satisfacció de les grans zones de treballadors rurals i urbanes de Catalunya, perquè en aquest Pressupost no hi ha res que faci referència a una cosa tan angoixosa, viva realitat a Catalunya, com és la crisi econòmica i l'atur forçós. Jo crec que el Govern de la Generalitat ha comès un error no dedicant almenys per aquestes atencions una partida especial, sobretot en la forma que nosaltres desitjaríem. El Consell Executiu demana autorització, en virtut de l'article 5.º per emetre obligacions de l'Emprèstit de 30 milions de pessetes, emès el 1928 per l'extingida Diputació de Barcelona, i aplicar aquestes inversions a les necessitats pressupostàries. Demana l'autorització, per si això no fos possible, per raons que tots sabem, perquè s'autoritzi a fer altres emissions de crèdit, a resultes, també, de fer front a les necessitats pressupostàries d'aquest Pressupost. Nosaltres modifiquem lleugerament aquest article i diem que s'autoritzi el Consell Executiu perquè, a proposta del Conseller de Finances, emeti tot el que manca emetre d'aquest Pressupost de 1928 o que faci aquelles alteracions de crèdit que cregui convenient, donada la situació social. Ho considerem això com indispensable. Ací hi ha dos matisos, evidentment. Un d'ells és una senzilla operació de tresoreria per a fer front al dèficit calculat en el propi Pressupost i per a salvar els deutes passats; l'altre, és també una operació de tresoreria, mitjançant la qual resta un marge d'X milions per a fer front a qualsevol circumstància anormal que es produís, com, per exemple, per a atendre la situació angoixosa de la classe treballadora de Catalunya.

Es clar que el Govern de Catalunya segurament ja ha pensat també, com nosaltres, la manera d'afrontar aquests problemes difícils que avui hi ha a casa nostra i ha trobat possiblement una solució; però a mi em fa l'efecte de com si el Govern de Catalunya sentís en aquestes circumstàncies certes temences, certa angoixa davant de l'actitud que prendria en front d'aquesta política l'alta finança, que és la que representen aquests senyors. (*Assenyala la Minoria regionalista.*)

Recordo que a l'estranger hi ha exemples que justifiquen aquests dubtes d'una manera categòrica, i recordo, com a més típic, el cas ocorregut a la República francesa l'any 1924, a conseqüència del triomf esclatant del «Càrtel de Gauches», format pels socialistes, radical-socialistes i radicals, davant del qual figurava Herriot, i recordo també el segon gabinet Herriot, anomenat llampec, ja que ni tan sols va arribar a durar vint-i-quatre hores. Tinc molt present totes les vicissituds d'aquella victòria de la guerra que fou neutralitzada totalment per l'ac-

tuació de l'alta finança. Herriot, que representava el pensament de França en aquell moment, era derrotat per Poincaré, que representava els interessos de França. Temo que ací pugui ocórrer alguna cosa semblant, i que ja es mediti alguna maniobra en aquest sentit. I per això, els Diputats socialistes, amb el desig de facilitar-vos la tasca que cal fer i que no podem fer nosaltres mateixos, acompanyem en aquest vot particular un Projecte de Llei que tendeix a situar la Generalitat de Catalunya en una situació econòmica que la faci independent de l'alta finança, i si pot ésser que la situï de manera que l'alta finança quedi en absolut al marge de la Generalitat.

Aquest Projecte de Llei, del qual solament podré dir-ne breus mots, ja que per disposició del Reglament de la Cambra ha de passar a l'estudi d'una Comissió, és molt senzill, és el que podríem dir-ne l'ou de Colom.

A Barcelona, tots ho sabem, hi ha una situació de fet que gairebé té tots els aspectes d'una situació de dret. I és la que els propietaris, així com les empreses de servei públic, se senten tan omnipotents, que tots els que paguem lloguer o tots aquells que gastem aigua i llum som considerats com a matèria explotable per aquells bons senyors. Resulta que avui a Barcelona i a tot Catalunya — i el Projecte es refereix ja a tot Catalunya — hi ha una enorme massa de milions de pessetes en concepte de dipòsit de lloguers i de dipòsit de garanties pel consum del gas, de l'aigua i de l'electricitat, i aquests milions estan en mans dels propietaris de les cases i de les direccions d'aquestes grans empreses de serveis públics; aquestes enormes sumes, per les quals ells no en paguen cap interès, les mobilitzen a llur gust i segurament n'obtenen bons guanys. Nosaltres preguntem: Per quina raó justa els propietaris i les Direccions de les empreses de serveis públics han de quedar-se amb aquestes quantitats que no són d'ells, sinó de terceres persones? I perquè això no ocorri més, creiem, i això és el que es proposa en el Projecte de Llei, que aquestes sumes haurien de constituir el fons d'una institució que formés part de la Generalitat de Catalunya i que servirien de base per a tenir una política financera independent del Govern de Catalunya.

Això és el que proposem, i solament he d'afegir que és necessari afrontar la situació coratjosament, perquè, tingueu en compte, vosaltres, els homes del Govern, que es treballa ja en contra de la vostra actuació i que la tasca que haureu de realitzar no és fàcil, gens fàcil, ans bé molt difícil; i un cop més he de repetir-vos que es poseu en guàrdia amb els vostres enemics, que són molt poderosos i temibles i que indubtablement a hores d'ara s'estan ja esmolant les ungles.

Haveu de fer front a circumstàncies verament difícils, no oblidar que la situació de Catalunya no permet més ajornaments ni permet tampoc covardies ni toleràncies amb els que fins ara han destruït tot el bo i tot l'útil que hi havia a Catalunya, i hem de fer esforços perquè no es perdi definitivament res d'això. Tingueu en compte que alguns diaris han parlat ja que a Catalunya hi ha

«Sin trabajo» i que no hi ha «Sense feina», i a Catalunya realment ja hi ha sense feina, i és per això que és necessari anar en molt de compte amb els que ens diuen que tots els que capitanejen en aquestes manifestacions dels sense feina són castellans. Tingueu present que el català és un home orgullós, és un home que sap callar-se les seves contrarietats i que resta a casa mentre té una esperança, però també no es pot oblidar que quan el català es llança al carrer ja no el conté ningú. Mentre el català té una esperança, roman, com he dit abans, a casa seva per propi orgull i dignitat, i el fet que no porti al carrer la seva misèria, no vol dir que no existeixin els sense feina a Catalunya, ja que són moltes les zones del nostre país en les quals milers de famílies s'hi moren materialment de fam, i en les quals es destrueixen els principis més característics del nostre poble per la promiscuitat obligada en la qual, empenya per les circumstàncies i per la manca de treball, es veu obligada a viure la nostra classe treballadora. És necessari que el Govern afronti aquesta qüestió valentment i sense témer les seves conseqüències.

No sé si jo hauré estat afortunat o no en la defensa del meu vot particular; jo espero que abans de votar en contra, que abans de dir que esteu d'acord en el fons d'aquest vot, però que aquest no és el moment oportú per la seva acceptació, que abans d'ajornar-ho, pensareu bé i ho pensareu dues vegades, que tant vosaltres, els Diputats de l'Esquerra, com nosaltres, els Diputats de la Unió Socialista, som fills de la revolució i que honradament hem d'acomplir el que aquesta revolució ens va manar i que constitueix la voluntat expressa, categòrica de Catalunya. (*Molt bé.*)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Vidal i Guardiola té la paraula.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: Els companys de Minoria a la Comissió de Pressupostos m'han atorgat la seva confiança en l'afer que debatem, confiança que per més honor fa que en aquests moments m'hagi d'adreçar a la Cambra per a resumir les explicacions del que nosaltres considerem que constitueix el fonament de la nostra discrepància en el dictamen de Majoria, que és reproducció, en petites diferències, del Projecte de Pressupost presentat pel senyor Conseller de Finances. En aquestes reunions de la Comissió de Pressupostos, nosaltres hem tingut ocasió de demostrar el nostre esperit de col·laboració, i del qual ha donat proves el nostre il·lustre amic senyor Joan Ventosa i Calvell procedint, en la forma en què sempre ho fem quan es tracta sobretot de problemes com el de Pressupostos que, tenint un caire polític al qual s'ha referit el senyor Duran i Ventosa, afecten principalment a problemes tècnics que poden ésser i han d'ésser absolutament estudiats, amb absoluta independència de la política de partit. Nosaltres, en la Comissió de Pressupostos hem tingut la fortuna de disposar de la major part, de la quasibé totalitat de les dades que vàrem demanar i, a més, de sentir les explicacions del senyor Conseller de Finances que constantment assistí a les sessions.

Això ens ha permès de formar-nos un criteri de conjunt sobre el Projecte de Pressupostos, cri-

teri de conjunt que nosaltres hem d'exposar aquí perquè creiem que en el moment actual, amb independència de les observacions de detall que formulen amb relació a cada capítol i del vot particular que fonamentarem en el moment oportú respecte de l'articulat; en el moment actual és l'estructura general del Pressupost la que ha d'ésser ací analitzada. Per aquest motiu, jo prego el senyor representant de la Minoria de la Unió Socialista, senyor Comorera, que no es prengui malament el que jo, parlant després d'ell, no reculli les seves manifestacions, encara que sols sigui en la part que em pertany, naturalment, no en la part que pertany al Govern, per a dir en el que discrepo d'elles, perquè quan vingui el moment de discutir les seves propostes, el company de minoria a qui correspongui ja ho farà. No prengui, doncs, a des-cortesia que en aquest moment jo no li faci cap allusió.

I entro directament en el que és avui el tema central de discussió: la totalitat del Pressupost. Nosaltres ens trobem amb una xifra, que és la primera, la que salta a la vista, la xifra total del Pressupost, de 65.738,000 pessetes. Aquest Pressupost representa un augment de 5.219,000 pessetes sobre la suma dels quatre Pressupostos que, prorrogats en diverses formes, varen regir a les quatre antigues «províncies» durant l'any 1932. És el Projecte per a 1933, com ja va dir el senyor Conseller de Finances, un Pressupost transicional, provisional, interí. Tant és així, que, al meu entendre, gairebé hauria valgut la pena de preguntar-se si no hauria estat més senzill prorrogar purament i simplement els quatre Pressupostos que ja regien el 1932, i no lligar-nos les mans absolutament amb cap acord per a la preparació del primer Pressupost definitiu a elaborar quan vingués el traspàs de serveis. Però ja ens trobem en front d'un Projecte de Pressupostos, amb el qual el senyor Conseller de Finances ens va dir que havia volgut resoldre dos problemes, que nosaltres reconeixem molt interessants: la unitat geogràfica de Catalunya i la nova estructuració departamental. Es podria discutir — no estimo que sigui un dels temes més interessants — si aquests ideals estan ja definitivament resolts en el Projecte de Pressupostos, però és un fet que tot i iniciant-se la solució de l'aspecte unitat geogràfica i la solució de l'aspecte estructura departamental, el Pressupost és un Pressupost interí que deixa pendents la major part de les coses per a quan vingui el Pressupost definitiu. Però tot i ésser un Pressupost interí, nosaltres hi trobem aquest primer fet aritmètic a què jo alludia: un augment de despeses de més de 5 milions de pessetes. I nosaltres diem: un Pressupost interí és, encara, més perillós que un Pressupost definitiu, quan conté un augment tan considerable de despeses, si aquest augment no està plenament justificat. La història financiera dels pobles està plena d'exemples d'interinitats que s'han eternitzat, i si examinem aquests Pressupostos, ens trobarem sempre que les errades comeses en moments d'interinitat han donat lloc a la formació de càrregues de caràcter permanent, càrregues mortes, que representen un tant per cent considerable de les despeses totals, prenent un lloc que en realitat hau-

ria de restar reservat a les despeses, vives, a les despeses productives.

Doncs bé: ¿en quines condicions es justifica o podria justificar-se l'augment de 5 milions de pessetes entre 1932 i 1933? He d'avançar, abans d'analitzar aquesta pregunta, que en un total de 65 milions de pessetes, 12.416,000 pessetes representen ingressos extraordinaris. Vol dir que per endavant ja es diu que no es cobriran amb ingressos corrents, sinó que es cobriran amb apel·lacions al crèdit. Aquests 12.416,000 pessetes representen també un augment de més d'1 milió de pessetes sobre la partida corresponent de l'any 1932. I cal no oblidar que d'aquestes despeses de més de 12 milions de pessetes que figuren en la columna anomenada de l'extraordinari, gairebé la meitat, segurament un xic més de la meitat, són despeses que amb una classificació rigorosa no corresponen pas a despeses de primer establiment, i que en bones finances haurien d'ésser cobertes per entrades ordinàries. Però nosaltres, per a saber quina gravetat pot tenir en el moment actual, abans del traspàs de serveis, abans de la formació del Pressupost definitiu de Catalunya, aquest augment de més de 5 milions de pessetes, ens hem de preguntar si es compleixen les tres condicions fonamentals perquè aquest augment no tingui transcendència ni tingui gravetat. Aquestes tres condicions són (com hem exposat nosaltres a la Comissió de Pressupostos), que totes les despeses es cobrissin amb ingressos ordinaris; que el Pressupost ordinari estigués anivellat, i que l'elasticitat dels ingressos ordinaris correspongués més o menys a l'augment de les despeses. Veiem ara com aquest augment de 5 milions de pessetes compleix cada una de les condicions indicades. Ja hem vist que la primera no la compleix. De 65 milions de pessetes, més de 12 milions, o sigui en xifres rodones un 20 per 100, es cobreix amb apel·lacions al crèdit. Jo ja sé que aquesta proporció, o, més ben dit, aquesta desproporció, respon a causes tradicionals, que no és pas una falta d'aquest Pressupost, que sigui nova; sé perfectament que les antigues Diputacions, amb unes finances migradíssimes, amb l'esperança, sempre, que vindria aviat una reforma, havien seguit el criteri indiscutiblement perillós, sobretot si s'eternitza, d'anar pagant cada any importants quantitats de despeses ordinàries amb apel·lacions al crèdit. Però ja he dit que nosaltres havíem de prescindir d'aquestes faltes tradicionals explicables en un règim i en un ambient que nosaltres hem de considerar extingit, i que nosaltres havíem de plantejar-nos quines són les comeses nostres en el moment d'anar a construir com a Diputats de Catalunya un Pressupost veritablement nou. Nosaltres sabem perfectament que la migradesa dels antics Pressupostos provincials no era principalment culpa de les Diputacions, sinó que era culpa d'un règim financier inadequat. Nosaltres sabem que la causa bàsica era un centralisme financier exagerat, i el que nosaltres hem de procurar és que en el nou règim aquest centralisme financier no s'eternitzi, disfressat amb un altre nom, però que ara, com aleshores, seria l'element més perillós per a la construcció d'un Pressupost ade-

quat, on nosaltres poguéssim buidar els nostres ideals de catalanistes, desitjosos tots de construir una Catalunya que atengui de debò tots els serveis que els catalans estan esperant d'ella. Teniu ja per això una de les coses característiques, on totes les diferències de partit han de desaparèixer. (*Ocupa la Presidència el Vice-president primer, senyor Casanoves.*) Si no ho he entès malament, per una nova comunicada amb veu baixa, nova molt satisfactòria, sembla que ha estat ja aprovat l'articulat de la llei de Pressupostos que dóna una facilitat més al Govern per a gestionar aquest traspàs de serveis. Nosaltres ho celebrem, com deveu celebrar-ho tots vosaltres, i ho celebrem sobretot perquè en aquest aspecte — i la història de les finances de les Diputacions en els darrers trenta anys n'és una confirmació — no es tracta, quan Catalunya discuteix amb Madrid — dic Madrid per a dir-ho tot en una sola paraula —, de qüestions financeres; no es tracta que Catalunya vulgui avantatges en contra o a costa dels altres pobles hispànics, sinó que es tracta, al nostre entendre, que Catalunya i tots els altres pobles hispànics, que viuen, produeixen i treballen, lluiten contra l'enemic comú, que és aquest centralisme absorbent, centralisme que acumula una quantitat d'energies per a destruir-les després i esmerçar-les en finalitats absolutament inútils.

Doncs bé : ja que aquesta condició no s'havia pogut complir fins avui — que totes les despeses ordinàries s'atenguessin a entrades també ordinàries —, nosaltres estimàvem que en aquests moments de transició, si no es podia esmenar d'una vegada aquest dèficit, el menys que es podia fer era no agreujar-lo.

Però no és aquesta l'única condició que no es compleix. Hi ha la segona, i és que deixant de banda la part de despeses que es cobreix amb l'apel·lació al crèdit, i prenent solament la resta, o sigui el veritable Pressupost extraordinari, nomenat així en el Projecte presentat pel senyor Conseller de Finances, també nosaltres hem hagut d'estudiar el problema de si aquest Pressupost estava anivellat. En referir-me a aquesta qüestió sempre delicada, nosaltres, diguérem a la Comissió, i ara jo ho repeteixo ací, que consideràvem que el problema d'examinar si les finances públiques de Catalunya estaven sanes o necessitaven sanejament, amb concreció i amb patriotisme es podia i es devia tractar públicament. Jo no recordo un sol cas d'un poble que s'hagi arruïnat perquè els seus polítics i els seus governants hagin dit la veritat, inclús en matèries que reconec tan delicades com aquestes. Són, en canvi, nombrosos els pobles que han anat a la roca perquè els seus governants els han entretingut d'una manera excessiva amb promeses, fent-los tancar els ulls davant d'una realitat que és molt més dura que totes les il·lusions i que totes les voluntats.

Nosaltres hem estimat, després d'un examen de les dades que amb gran gentilesa ens ha proporcionat el senyor Conseller de Finances i sota les seves ordres, tots els serveis tècnics de la Generalitat; nosaltres hem estimat que és indispensable fer un anàlisi d'algunes partides d'in-

gressos que estan estimades en el Projecte de Pressupost per quantitats superiors, no ja a allò que han rendit el 1932, sinó a allò que en circumstàncies normals puguin rendir el 1933. Si aquest anàlisi ens porta a la conclusió que el Pressupost ordinari té una certa deficiència, nosaltres hem d'anar seguidament a la tercera pregunta : Si el 1932 hi havia ja una diferència amb aquest augment, de més de 4 milions de pessetes (i parlo sols de l'augment de l'ordinari), amb què es pagarà? ¿És que hi ha en els ingressos de la Generalitat, com a millorats amb les propostes que formula el senyor Conseller de Finances, l'elasticitat necessària per a fer front al dèficit que hi pugui haver el 1932 (i jo no sóc el cridat a xifrar aquest augment), de 4 milions llargs de pessetes? Nosaltres temem que no, i temem que no per una raó indiscutible. La major part de les entrades de la Generalitat de Catalunya, amb les previstes en el Projecte de Pressupostos, són entrades que no per la voluntat del Consell ni per la del Parlament, sinó per compromisos anteriors, estan de dret establertes. No poden créixer, encara que creixi la base de riquesa, i, per consegüent, un augment en un any de 4 milions de pessetes no es pot de cap manera atendre amb el que s'anomena augment vegetatiu dels impostos, perquè en la major part d'aquests augments vegetatius es topa amb disposicions de la llei.

Quant a les propostes que es formulen per a millorar alguns ingressos, jo estimo que el bon ordre exigeix que se'ns expliquin amb detall. Demà o passat demà, quan entrem en aquesta matèria, la Minoria formularà les observacions que calguin. Avui em limitaré, meretrestant, com crec haver-ho fet fins ara, a l'examen del problema general de l'estructura del Pressupost.

Quan discutirem aquest aspecte de si hi ha o no hi ha una deficiència en els ingressos actuals de la Generalitat i si hi ha o no hi ha una elasticitat en aquests ingressos per a fer front a l'augment de despeses, parlarem del traspàs de serveis, qüestió de la qual he sentit parlar i a la qual és molt natural que nosaltres haguem de fer ací una breu al·lusió, amb independència d'unes explicacions més detallades que formularem després de sentir el senyor Conseller de Finances quan es discuteixi l'articulat del Pressupost, articulat en el qual avui, com a tal, tampoc no hem de fer referència.

I això ho han dit els nostres amics, ho ha dit el senyor Ventosa i el senyor Duran i Ventosa. Nosaltres ens considerem patriòticament obligats a estar en el nostre lloc, però des del nostre lloc incondicionalment a la disposició del Govern per a ajudar-lo en tot el que calgui perquè el traspàs de serveis es faci, dintre d'allò que preveu l'Estatut, en les millors condicions que es pugui. Però insistint en manifestacions fetes pel senyor Duran i Ventosa, jo he de dir que no crec en la solució que en el Pressupost s'ha donat amb una redacció difícil i forçosament confosa. Em refereixo a la part del Projecte, que té unes xifres que són en les despeses i en els ingressos coincidents amb el Projecte presentat pel Conseller de Finances. Doncs bé, jo crec, insistint en una manifestació

del senyor Duran i Ventosa, que la partida de 1.850,000 pessetes dels ingressos és perillosa...

El Sr. CONSELLER de Finances: Aclarim aquest punt.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...car pot representar que Catalunya xifri un dret que difereixi de la realitat.

El Sr. CONSELLER de Finances: Permeti'm el senyor Vidal i Guardiola que l'interrompi, perquè la importància de la qüestió justifica la meua interrupció. Està dit d'una manera clara que solament en la part del traspàs d'ingressos que correspongui als serveis que presta la Generalitat i motivin despeses en el present Pressupost. Però vaig aclarir que no podia prejudicar unes xifres. Perdoni, doncs, la interrupció, donat el bon desig de fer un aclariment i d'evitar dubtes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Molt agraït al senyor Conseller de Finances. Jo he escoltat atentament les seves paraules, però nosaltres, malgrat això, creiem que és tan complicat el càlcul que s'hagi de fer sobre la base de l'Estatut, d'allò que correspon a Catalunya, i és tan contingent per altra banda el poder afirmar que els ingressos seran efectius, que nosaltres no veiem establerta una relació entre aquest ingrés de 1.850,000 pessetes que pot venir el mes de desembre de l'any vinent, amb les despeses que es consignen també en relació amb els serveis que han de venir. Ací la meua missió és dir exclusivament que tot el que sigui perjudicar el traspàs de serveis, sense cap avantatge per a l'equilibri del Pressupost, pot tenir el gravíssim inconvenient de donar lloc que abans que vingui el traspàs de serveis — iniciat tot just —, ja comencin a fer-se despeses que són compromisos per al dia de demà, i compromisos no coberts vertaderament amb nous ingressos, donant lloc així a un augment d'aquesta deficiència que nosaltres creïem haver observat en el Projecte de Pressupost que ha formulat el Consell de la Generalitat. Nosaltres estimem, per consegüent, que hi havia dues circumstàncies bàsiques que obligaven a aplicar un criteri de màxima restricció en les despeses en preparar el Projecte de Pressupost. Per una banda, la indiscutible migradesa dels mitjans financers, i per altra banda, la necessitat de no perjudicar en cap sentit el resultat del traspàs de serveis. Nosaltres, examinant un Pressupost, la xifra del qual és modesta — ho reconeixem —, hem trobat que aquest criteri de màxima rigidesa que les circumstàncies imposaven, hom hi mancava per diversos conceptes. Jo no entraré ací en detalls. El discutir cada un dels capítols, la Minoria anirà formulant les observacions que corresponguin. Solament en línies generals, jo estic obligat a exposar ací a la Cambra quines són, al meu entendre, les falles principalment contra aquest principi de rigidesa que era una obligació seguir en la preparació d'un Pressupost tan transitori, tan interí, com el de 1933.

La primera falla, al·ludida ja pel senyor Duran i Ventosa, consisteix en un cert deliri de grandeses en les despeses de representació. Ja en parlarem de la seva relació amb aquest moment d'aquest deliri de grandeses. Però aquest deliri de grandeses es menja aproximadament el 50 per 100 de les despeses ordinàries per a 1933.

Segona falla, i aquesta té més importància — hem de declarar-ho —, són les consignacions de nou personal abans d'haver-se fet la reorganització dels serveis. No té una importància tan petita la creació de serveis nous i l'establiment des d'aquest moment de determinades duplicitats que podrien resultar el dia que vingui el traspàs de serveis, duplicitats que tota la bona voluntat del Consell, tota la bona voluntat del Parlament no podran evitar en el dia de demà. Perquè si és un fet reconegut ja en la Història Natural el que la funció creï l'òrgan, en matèries administratives i burocràtiques l'òrgan crea la funció. Si nosaltres establím un nou concepte de despeses, per petites que siguin, al cap d'uns quants anys es desenvoluparan i donaran lloc a centenars de milers o de milions. Això és el que nosaltres creiem que s'ha d'evitar, sobretot abans de saber com es farà exactament, i amb quines condicions financeres, el traspàs de serveis.

Hem trobat, a més, en el Pressupost — ho abordarem en discutir punt per punt els capítols i els articles — l'establiment d'unes quantes consignacions, aquestes dintre de la migradesa de les xifres totals de relativa importància, de bastant importància, consignacions que no responen a un pla elaborat i madurat; és a dir, consignacions d'aquelles purament teòriques, purament fantàstiques, de les quals sempre haurien d'estar lliures els Pressupostos, però sobretot un Pressupost interí que es forma en condicions dures com es forma el Pressupost de la Generalitat per a 1933.

Finalment, hi hem trobat una altra categoria de despeses, sobre la qual els nostres vots particulars ens donaran l'ocasió de cridar l'atenció de la Cambra. Són aquelles despeses que nosaltres, en la discussió amistosa de la Comissió, qualificàrem de despeses polítiques, és a dir, d'aquelles despeses que volien respondre al compliment per part del partit polític que té la majoria de la Cambra i que ocupa la totalitat del Govern, de les promeses fetes durant el període electoral en matèria de política social, en matèria de construcció de cases barates i altres matèries semblants. Nosaltres, respecte d'aquestes partides, en alguns casos potser procedint de camps ideològics bastant diversos, hem coincidit en la Comissió amb els companys de la Unió Socialista de Catalunya, quan hem dit que aquestes partides o es consignaven després en un pla de conjunt i en quantitat suficient, o més valia no consignar-les, perquè petites consignacions desnivellaven el Pressupost, però no representaven absolutament cap mena d'utilitat, per petita que sigui.

El Sr. COMORERA: Em permeteu? La diferència està que nosaltres proposàvem aquest augment, i vosaltres no.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ja he dit al senyor Comorera que nosaltres veníem de camps ideològics molt diferents.

El Sr. FRONJOSA: Ja ho crec.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Perfectament: No és aquest, en el moment dels Pressupostos, el moment de discutir-ho. Nosaltres, sobretot, creiem que aquestes consignacions en un moment en què hi pot haver dubtes, dubtes

molt fonamentats, respecte de si el Pressupost ordinari està anivellat o no, en el moment en què l'estudi de les transferències i l'estudi de la situació de la liquidació del Pressupost ens ha demostrat que el patriotisme de tots i l'esforç de tots és necessari per a anar preparant les funcions de Catalunya a una normalitat que tots desitgem i que la desitgem ben aviat, en aquests moments no han de plantejar-se qüestions com aquestes, quan se sap que o han de restar en el paper, proporcionant una desil·lusió, o bé, en cas d'esforçar-se el Govern en portar-les endavant, només pot realitzar-les pel camí de la inflació, rebutjat tant pel senyor Lluhí com pel senyor Pi i Sunyer, aplaudits per nosaltres, perquè són massa recents a tot el món els exemples que quan s'han volgut realitzar promeses o fantasies amb la inflació, al cap de molt poc temps la inflació ha destruït, no solament les fantasies, sinó també a aquells que havien deixat portar-se per elles en terrenys tan perillosos com els de la política social.

Nosaltres creiem, doncs, que sense poder formular, perquè no és la nostra tasca, una proposta de detall respecte de l'estructuració del Pressupost, que tots els Diputats del primer Parlament de Catalunya havíem de limitar-nos a crear un marge, el major marge possible, perquè el dia de la confecció del Pressupost definitiu poguéssim fer-ho en bones condicions. I aquest marge dependrà, en definitiva, de dos factors: d'una banda, del que resulti del traspàs de serveis — i això avui és una incògnita —; d'altra banda, que el Parlament primer de Catalunya sàpiga treballar, sàpiga millorar la situació d'allò que en podríem dir antigues finances catalanes. El primer, avui és una capsa tancada; el segon, és cosa que està a les nostres mans, en els bons propòsits del Govern, una mica més elàstics que no forcessin ja les coses en aquest punt, perquè ens podem trobar que per falaguer que sigui el resultat del traspàs de serveis, tot aquest resultat vingui absorbit, no per a la realització de nous programes, sinó per dèficits que creem en un moment de precipitació d'impremeditació.

Nosaltres som responsables de les finances de Catalunya; ho serem quan fem el primer Pressupost definitiu, però la nostra responsabilitat ja comença avui, i nosaltres res més voldríem que el dia de demà, quan girem els ulls i ens preguntem què és el que vàrem fer en el primer moment en què podíem actuar amb llibertat, netejar el camí o augmentar les dificultats, poguéssim dir el primer. Al nostre entendre, el Pressupost presentat pel Govern augmenta les dificultats per al dia del Pressupost definitiu. El nostre criteri hauria estat potser de major modèstia, però limitar-nos a desbrossar el camí per al dia de demà poder caminar amb major rapidesa cap a la realització dels nostres ideals, perquè sense finances no hi ha manera de poder portar a terme cap dels ideals d'un poble. Això ho han vist sobretot aquells que s'han acostat més a l'assaig socialista. El socialisme ha caigut en molts de països precisament perquè no han sabut comprendre quina era la relació entre el socialisme i les finances.

El Sr. FRONJOSA: Enlloc, enlloc!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però deixant de banda això, amb caràcter general creiem que el Pressupost havia d'haver-se reduït en les seves xifres i havia d'haver deixat per al dia de demà, quan se sàpiga el resultat del traspàs de serveis de l'Estat, quin era el criteri definitiu en la major part dels serveis que no podran néixer en definitiva només quan vingui com a conseqüència de l'Estatut el traspàs de serveis.

El Sr. PRESIDENT (Sr. Casanoves): ¿Hi ha algun altre senyor Diputat que vulgui fer ús de la paraula?

(El senyor Conseller de Finances indica el Diputat senyor Ventosa i Calvell.)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: De moment, no cal; el senyor Vidal i Guardiola ho ha expressat tot. En tot cas, em reservo la paraula per si ho crec convenient en la discussió del detall del Pressupost.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Senyors Diputats: Tinc el convenciment que la discussió de la totalitat del Pressupost de la Generalitat de Catalunya per a 1933 haurà demostrat la conveniència d'aquests debats de caràcter financer. Per oradors que m'han precedit, i de diferents partits polítics, s'ha remarcat la importància que tenien les finances en la vida dels pobles. He de dir que compartim aquest criteri, i compartim també el criteri exposat ací que als pobles, quan aquests pobles són majors d'edat, tenen bon sentit i habilitat suficient i, per tant, molt més avantatjós dir-les les coses clares, amb absoluta franquesa, que no pas anar-los amb palliatius i subterfugis. Per això, des del primer moment, des del primer dia en què es va tractar d'aquesta matèria, en la primera intervenció meua, vaig indicar que posàvem a la disposició de tots els senyors Diputats, que, donats els matissos distints que ací representen i donada la publicitat dels debats, és igual que dir a la disposició de tot Catalunya, les dades que necessitessin per a tenir una impressió clara de la situació de la nostra finança en relació al Pressupost actual. He de dir que m'ha complagut — no pel que fa referència a la meua persona ni al Consell que ara represento, sinó perquè el nostre poble podrà veure que aquestes qüestions es debaten amb absoluta claredat — que tant el representant de la Unió Socialista de Catalunya com el representant de la Lliga Regionalista, hagin indicat que totes aquelles dades que la premura del temps ha permès, però el màxim possible que hem pogut donar-los, els han estat ofertes per a la seva documentació. Crec, per tant, que, posades les coses en aquest terreny de claredat, resulta sempre un debat financer una cosa interessant, perquè si és cert — i vaig dir-ho en el meu parlament — que sempre un Pressupost, i, per tant, les qüestions financeres, tenen el moll de les qüestions polítiques, hi ha també una altra part de les qüestions financeres que és com un cert esperit de continuïtat de les mateixes i que convé salvar sempre, perquè representa interessos col·lectius i interessos polítics.

Contestaré els oradors que han fet ús de la pa-

raula, començant, encara que cronològicament hagi començat el debat el senyor Duran i Ventosa, però per a no trencar la illació de la contestació per afinat a l'expressat pel senyor Vidal i Guardiola, començant pel que ha dit el representant de la Unió Socialista de Catalunya, senyor Comorera.

De les observacions que ha fet el senyor Comorera, de les idees que ha exposat, dels principis que ha defensat, nosaltres, ideològicament, treint-ne potser alguna matisació, que és aquesta la que caracteritza el seu partit en relació al nostre, però en conjunt preses globalment les idees que ell ha exposat ací, nosaltres hem d'indicar-li que hi estem conformes. Ara bé: ell ha exposat abans, i ja s'ha avançat a l'objecció que li faig — però per més que s'hagi avançat no he de deixar de fer-la-hi —, que aquestes idees i principis que ell ha exposat no creiem que en aquest Pressupost, purament de transició de transformació formal, hi hagin de venir endegades i resoltes. Podria dir que una cosa són les aspiracions i una altra cosa són aquelles idees que nosaltres volem que poc a poc s'impregnin de realitat i es converteixin en coses vives, i una altra cosa és aquell ritme forçat que les realitats imposen; i en aquest sentit m'he de dirigir a la Unió Socialista de Catalunya, no com a retret, que és completament lluny de la meva intenció fer, sinó senzillament per a una constatació d'un fet que reforça el meu criteri i el meu punt de vista que ara exposo, que els demostrarà que molt sovint no es poden fer aquelles coses amb aquella rapidesa, amb aquell radicalisme immediat que ells propugnaven: el fet que fins fa pocs dies, fins fa poc temps, tots ho sabem, la Unió Socialista de Catalunya compartia les responsabilitats de govern. Llavors es trobava que aquesta responsabilitat de govern, sentint els que formaven part del Consell exactament els mateixos principis que senten avui, es trobaven que no podien portar-los a la realitat. Això ens dóna, per tant, a nosaltres una comprovació més del que s'havia dit en sessions anteriors, del gran avantatge que haurà estat per a tots que la Unió Socialista de Catalunya hagi pres una independència i llibertat de moviments en separar-se d'aquesta funció de govern. Aquesta llibertat de moviments els permetrà servir-nos a nosaltres d'estímul, d'esperó, servirà perquè sapiguem que a un costat nostre, a un flanc nostre, hi ha un partit polític, una fracció d'aquesta Cambra, que incita, que estimula vers un sentit determinat. Al mateix temps que ells senten aquest avantatge, al mateix temps que nosaltres constatem aquest fet que això sigui així, ells també hauran de considerar que, efectivament, el fet de la responsabilitat de govern, per la seva pròpia experiència, comporta un sentit de responsabilitat que a voltes no deixa sortir d'aquell ritme que s'ha triat. De manera que pot ésser completament sincer el sentiment de creure que un principi està bé, prestar-li la conformitat, però mancar-li un determinat ritme per a la seva implantació a la realitat. Dintre el programa o dintre les coses concretes que ha exposat el senyor Comorera en la seva intervenció, ha fet diversos retrets al Pressupost, i jo els he de contestar en allò que em sigui possible en aquest debat de totalitat, deixant en alguns punts la seva defensa

als companys de la Comissió en discutir-se l'articulat. De totes maneres, voldria contestar els punts més importants.

Ha proposat el senyor Comorera, com una mesura que ell creu que tindria un caràcter sobretot d'exemplaritat, l'implantació del salari mínim vital entre tots els funcionaris de la Generalitat. No he de dir que aquesta teoria del salari mínim vital, aquesta concepció de la necessitat d'anar augmentant tot el que faci referència a les remuneracions del treball, sobretot les remuneracions més modestes, escau de ple a aquells que tenen el sentiment de què jo us parlava, que sent la nostra Majoria.

Ara bé: ¿és el moment aquest l'edequat per a plantejar aquest problema, per a portar a la realitat del Pressupost de la Generalitat? Nosaltres creiem horadament que no. Ha dit, amb encert, el senyor Comorera, que era necessari relligar fortament el problema dels salaris del personal amb el del rendiment. Nosaltres ens trobem que el lligam d'aquests dos problemes portaria, com a conseqüència l'augment d'hores de treball. Aleshores, com a resultat fatal d'aquesta mesura, vindria una disminució en el nombre de funcionaris empleats en la Generalitat. He de dir que si aquesta mesura dolorosa, un Govern es veu obligat a adoptar-la, ho ha de fer sempre amb la recança de deixar en la situació d'atur forçós a aquestes persones, i he d'afegir a aquestes paraules, que quan un Govern es troba en una circumstància que en aquest moment podríem dir-ne atzar dissortós, quan sap que en un temps relativament pròxim ha d'haver-hi una gran modificació de personal, que ha de venir pel traspàs de serveis un conjunt de personal nou, no és el moment, un mes abans que aquest moviment es produeixi, de fer aquestes amortitzacions, sinó que el moment és quan vingui el traspàs de serveis i considerar llavors aquest problema del personal amb l'amplitud tota, i anar a aquell Estatut de funcionaris a què em referia en el meu discurs anterior, i que continua essent una de les meves preocupacions i al mateix temps un dels desigs de l'actual Consell.

De manera que nosaltres tenim que, per un costat, deixant aquelles dificultats de caràcter pressupostari, que la xifra que elevava el senyor Comorera a mig milió de pessetes, no és una quantitat negligible, i costaria trobar la contrapartida equivalent. Però, a part d'això, hi ha la qüestió d'oportunitat; i nosaltres, sense pronunciar-nos, sense voler arribar en aquest moment a concrecions pràctiques, però reconeixent que la idea és noble i enlairada, nosaltres considerem que no és encara aquest el moment oportú per a plantejar aquest problema. Però encara hi ha un altre punt al qual voldríem referir-nos, perquè crec que té molta importància, i crec que s'ha de plantejar davant de la Cambra quan es tracti d'aquest problema de la burocràcia. Tots els que han viscut aquests temps prop dels elements representatius de la Generalitat — el senyor Comorera personalment hi ha figurat — estaran conformes amb mi, que s'ha manifestat una intensificació extraordinària — jo m'atreviria a dir excessiva i desacostumada en el nostre poble —, que s'ha manifestat un desig, per part de moltes persones, d'entrar en la burocràcia de

la Generalitat. I he de dir que jo tinc el convenciment més absolut que un estat de coses, un organisme com el que la Generalitat representa, necessita com a cosa vital, necessària i imprescindible, una burocràcia ben organitzada, capacitada i eficient. Jo he de creure que en un Estat en el qual cada vegada tingui un treball major la burocràcia, aquesta ha de tenir també cada vegada una funció més important. I he de dir, ensems, que el nostre poble que té un esperit de lliure iniciativa, de llibertat, podríem dir-ne, per als afers particulars; el nostre poble que s'ha distingit sempre i encara es distingeix, malgrat aquest corrent a no seguir, a no encausar les seves activitats pels camins trillats, pels camins massa traçats, sinó que vol escampar-se i volar al lliure camp de les activitats de caràcter privat i figurar més enllà; crec que en aquest cas el prendre mesures excessives que tendeixin a estimular aquesta tendència vers el burocratisme, és una tendència al meu criteri equivocada. Crec que és precís comptar amb una burocràcia capacitada, forta i eficient, però tot el que sigui un excés en aquest sentit ho trobi censurable, perquè hem de procurar al mateix temps relligar, com deia el senyor Comorera, per un costat el salari vital o remuneració justa, i per altre costat el rendiment. Serà aleshores l'ocasió, quan nosaltres haguem fet aquest Estatut de funcionaris, que, al costat de les remuneracions justíssimes, doni, també, als funcionaris el quadre de les obligacions que s'han de portar a terme per aquests funcionaris. I nosaltres podem comptar amb la burocràcia suficient que necessitem i no amb la que ens proporcionaria aquest corrent que, com atret per mirallets, vulgui engrossir les files de la burocràcia de la Generalitat abandonant els seus treballs particulars i iniciatives.

Les altres indicacions del senyor Comorera a l'entorn d'aquest tema podríem dir que vénen lligades al seu conjunt. Jo he d'exposar-lo breument. Ací s'ha esmentat, i tindrè molt de gust de fer-hi relació, encara que sigui en forma d'índex, perquè ve indubtablement lligada aquesta relació que ell ha fet amb el problema que abans ha plantejat.

Ha parlat de les supressions de les gratificacions. Efectivament, quan aquest Estatut de funcionaris regeixi, quan tinguem un règim de treball uniforme, crec que les gratificacions han de desaparèixer. No he d'avançar res al senyor Comorera i al Parlament dient que aquest és un assumpte que preocupa del tot al Consell i en particular al Conseller de Governació. Però he d'afegir, també, que la immensa majoria d'aquestes gratificacions, per no dir la totalitat, no són gratificacions fetes per favor a persones determinades, sinó que són purament i exclusiva remuneracions de treballs de caràcter extraordinari. La desaparició d'aquestes gratificacions per conceptes de treballs extraordinaris tindria finalment un caràcter antipàtic. Igualment he d'esmentar les estrenes. La Generalitat s'ha trobat amb una tradició i ha cregut que en aquest moment, quan encara tenia el seu personal que hi havia abans, no era el moment de la implantació de l'Estatut de Catalunya l'instant més oportú per

a treure-les. La Generalitat ha pres l'acord de concedir aquest any les estrenes als seus funcionaris; però en prendre aquest acord ho ha fet d'una manera ben clara i taxativa, dient que prenia aquest acord perquè era el darrer any que hi havia el seu personal tradicional, al de la darrera Diputació, i que l'any vinent, per raons de la gran ampliació que representaria la xifra del gran volum de personal nou que entraria, des del moment que l'any vinent no seria un organisme com l'antiga Diputació, sinó amb característiques d'Estat, no podria continuar amb aquest procediment. De manera que tot seguint aquest costum tradicional, ha fet constar ben bé el seu criteri completament contrari a la concessió d'aquestes estrenes.

Finalment, l'altre punt que relliga els dos punts del senyor Comorera, és el que fa referència a les jubilacions. Igualment que les gratificacions, el Consell té la preocupació del problema de les jubilacions; però la jubilació té ja un caràcter completament diferent al que té el problema de les gratificacions. El problema de les jubilacions representa que hi ha uns drets adquirits en virtut d'un Reglament de Funcionaris, obligacions d'origen purament contractual. Llavors és evident que una mesura impremeditada en aquest sentit podria donar fonament i origen a una sèrie d'accions de les quals no sabem quina fóra la solució que tindrien des del punt de vista de la Generalitat. D'aquesta manera, la qüestió que constitueix una preocupació pel Consell i que aquest està en camí per procurar-li una solució per tots els mitjans, fent al mateix temps que desapareguin les desigualtats que hi ha en tot el que es refereix a jubilacions, el Consell no creu que aquest tema pugui quedar resolt ara, ni estima que hagi d'ésser tractat àmpliament més endavant; però jo crec que resta ben demostrat que constitueix una seriosa preocupació pel Consell aquest problema a què ens referim.

Després d'aquest punt, ha parlat en el sentit d'obtenir uns majors ingressos que compensin l'augment de les coses, i en aquest sentit ha assenyalat la necessitat de reforçar dos dels ingressos que ja figuren en el Pressupost, un dels quals es refereix als aprofitaments hidràulics i l'altre a les cèdules personals; i en parlar de l'augment de despeses a què haurà de fer front la Generalitat, s'ha referit, així mateix, el senyor Comorera, al salari mínim vital.

En referència als aprofitaments hidràulics, ha indicat el senyor Comorera que estava molt bé la mesura, però que calia doblar les quantitats corresponents al cànon o tipus d'aquests interessos. Efectivament, la teoria és completament defensable, i en contra no es poden fer objeccions de principi. La Generalitat, avui per avui fent ús de les seves atribucions, podria ja assenyalar un tipus superior al proposat pel senyor Comorera; però nosaltres hem cregut que hauríem de limitar-nos al tipus que es consigna en el Pressupost. El Consell ha cregut convenient estudiar detingudament aquest problema, a fi que no pugui ésser un altre el perjudici per cap de les indústries que en deriven, i és per això que

manté el tipus màxim que anteriorment ja hi havia i que pagarà tothom íntegrament, cosa que abans no es feia. Així, nosaltres honestament creiem que el tipus que consignem en el Projecte és el més adequat als moments actuals. Creiem que certs tributs poden afectar d'una manera directa i també d'una manera indirecta la indústria, i és per aquest motiu que en implantar aquests tributs hem de fer-ho amb cert tacte i amb certa prudència per a veure les repercussions que podrien tenir sobre la nostra producció. Heus ací perquè creiem que hem de deixar el mateix tipus que havíem assenyalat en el Projecte.

Una cosa semblant he de dir en el que es refereix a les cèdules personals. Hem demanat autorització perquè en el moment convenient puguem augmentar la tarifa segona de manera que quedi proporcionada als tipus de les altres tarifes que avui tenen una evident desigualtat. Des del moment en què hem demanat una autorització, és que tenim el propòsit d'usar-la, ja que si no tinguéssim aquest propòsit no l'hauríem sol·licitada.

Ara bé : creiem nosaltres que, donades les actuals circumstàncies, circumstàncies derivades del traspàs de serveis a què jo em referia el primer dia, és necessari deixar aquest Consell en una certa llibertat d'acció, en una certa llibertat de moviment a fi de poder realitzar l'obra d'adaptació i portar a cap tot el pla proposat, sense que en cap moment es pugui el Govern trobar, per una causa o altra, lligat a la seva realització.

Hi ha un altre punt, i aquest — sense voler dir que els anteriors no tinguin importància —, aquest altre punt que ha exposat el senyor Comorera jo el qualifico de major volada que els altres.

El Sr. COMORERA : I ho és, i ho és.

El Sr. CONSELLER de Finances : És el que refereix a tot el conjunt de la política social. He de dir al senyor Comorera que en aquest Pressupost hem volgut marcar un programa, una orientació, un inici d'orientació social, i en aquest moment em plau rectificar una de les indicacions que ha fet, probablement perquè hi ha hagut un malentès entre un i altre, i que sens dubte rectificarà després el veure el dictamen. Deia el senyor Comorera, que no hi havia cap partida que fes referència al problema de l'atur, i sap el senyor Comorera que en el Pressupost relatiu al Departament del Treball hi ha una partida, que no és, certament, excessiva, tenint en compte la importància de l'acció social a què va destinada, que puja a 300,000 pessetes. Nosaltres creiem que no és suficient, però tots creiem al mateix temps que amb aquesta quantitat es pot començar a fer alguna cosa seriosa. El Govern de la República, en el Pressupost de l'Estat, consigna una quantitat per a l'atur forçós per a tot Espanya. No es pot dir el percentatge que correspondrà a Catalunya, però no serà gens arriscat, de totes maneres, donar una xifra que amb l'aportació nostra dobli el que l'Estat espanyol fa en aquest sentit en tot el territori de la República. I una cosa que permeti doblar el que fa l'Estat espanyol en el territori de la República, ja és una cosa de totes maneres una mica

respectable que permet d'intensificar aquesta acció d'una manera doble del que es feia. D'aquesta manera es demostra que nosaltres tenim el desig de treballar en aquest sentit en el que es refereix a l'actuació social, i ho provarà el fet que la Comissió, en el seu moment degut, farà unes manifestacions semblants en tractar d'aquesta qüestió, i al mateix temps donarà compte que en la seva quasi totalitat ha acceptat una suggerència del representant de la Minoria socialista en la Comissió, i que consisteix que les quantitats que corresponen a la construcció de cases barates, juntament amb les consignades com a auxili i préstecs reintegrables a les cooperatives de producció, quedin totes englobades amb la destinada a l'atur, de manera que la partida de referència pujarà a 500,000 pessetes, la qual cosa permet iniciar ja alguna cosa en el sentit que tots desitgem.

El fet que en el Pressupost es consignin aquestes partides, encara que sigui en xifres ben modestes, crec que pot constituir per a la Minoria socialista la demostració més pràctica que nosaltres també ens preocupem d'aquestes qüestions.

Juntament amb les idees que manté en el vot particular, ha presentat la Unió Socialista de Catalunya una Proposició de Llei per a reforçar els ingressos de la Generalitat.

El Sr. COMORERA : Per a assegurar la independència financiera de la Generalitat.

El Sr. CONSELLER de Finances : Sí, exactament, per a assegurar la independència financiera de la Generalitat. I ha dit el mateix senyor Comorera, que aquesta Proposició de Llei ni s'havia de llegir ni s'havia de discutir. Evidentment, aquesta proposició ha de seguir els tràmits reglamentaris i, segons el Reglament, ha de passar a la Comissió, que dictaminarà sobre aquella.

Per a contestar les manifestacions fetes pel senyor Comorera en defensa de la seva proposició, he de dir una cosa a la qual ja em vaig referir en el meu primer discurs, i que voldria repetir ara : la conveniència que en aquests moments en què estructurem el nostre organisme polític, que és un organisme naixent, no perdem el fre i tinguem mesura, a fi que perduri la confiança que ha de fer més fort aquest organisme. I en aquest aspecte voldria referir-me al crèdit, i en dir al crèdit no em refereixo a les potències financieres, sinó a tot aquell crèdit que constitueix el patrimoni del nostre poble. Tots sabem que el nostre poble és estalviador i que aquest estalvi es tradueix en creació de petits capitals invertits la major part de les vegades en obligacions i títols de les nostres institucions principals, com l'Ajuntament actual o les antigues Diputacions i la Generalitat, i és a aquest crèdit el que vull fer referència amb un caràcter general. No voldria que cap de les manifestacions que es facin en aquest discurs pogués motivar un perjudici per aquest crèdit, la importància especial del qual és per tots reconeguda; per això és necessari anar en gran compte amb el que es digui a fi de no rebaixar la importància d'aquesta massa de crèdit que representa un important sector del nostre país i que representa, així mateix, molts esforços i molts anys d'existència.

Es per això, amb aquest caràcter, no de potència financiera, sinó aquest caràcter social del crèdit, que jo crec que en aquestes qüestions que representin el prestigi, el crèdit i la confiança de les nostres institucions, nosaltres hauríem d'anar sempre molt amb compte. Jo penso que una de les coses que em doldrien més, una de les coses que dintre de la meua consciència em farien més mal, és si alguna d'aquestes mesures m'havia de portar l'hostilitat i la rancúnia interior d'una gran massa de població catalana que hagués cregut que jo havia jugat d'una manera impremeditada amb el fruit dels seus estalvis i del seu treball. (*Molt bé, en la Majoria i Minoria regionalista.*)

Després, hi ha unes altres paraules del senyor Comorera, que jo voldria recollir. Ell ha dit que tinguéssim molt de compte que aquest intent no fos l'inici — per a dir-ho així d'una forma més suau, que jo agraeixo — de la decepció d'una part del nostre poble. Jo he de dir-li que veig aquest problema d'una manera, no diré diferent, però sí d'una manera no exacta a com ell el planteja. Jo crec que el pitjor mal — he de dir-ho amb tota sinceritat i amb tota claredat —, el pitjor mal que es podria fer al nostre poble, fóra que d'una manera impremeditada, d'una manera arriscada, d'una manera aventurada, nosaltres en aquest moment haguéssim donat a la Generalitat i al Partit que governa la Generalitat, la possibilitat d'un fracàs. Tot allò que en el nostre poble té un veritable sentiment de futur, tota la part del nostre poble que sent efectivament una possibilitat d'un esdevenidor de major llibertat i ensems de major progrés i justícia social, tot ell està lligat d'una manera completa i d'una manera conscient a la idea que aquest esdevenidor del nostre poble, que aquest millorament social del nostre poble, va lligat al fet de portar a bon èxit, a bon port, tota l'obra de la Generalitat. Jo crec que el nostre poble, que té un vertader bon sentit, es farà càrrec que moltes vegades per a arribar a les concepcions definitives i per a arribar a aquests resultats, que són duradors i són fermes, cal passar per un temps que jo diria d'austeritat i fins m'atreviria a dir de sacrifici. Jo crec que el nostre poble, ell mateix, ens donaria, podríem dir, un veredicta contrari al que nosaltres féssim, si en lloc d'afermar d'una manera definitiva aquest organisme que la Generalitat representa i les directives que el partit dirigent d'aquesta l'hi assenyalen, nosaltres, d'una manera impremeditada, avui per avui, féssim possible el fracàs d'aquella. I aleshores sí que fóra una decepció extraordinària.

Jo vull treure l'exemple que ha fet el senyor Comorera, i el vull treure, si em permet, per a girar-lo. Jo vull treure de l'exemple que ha dit sobre la impossibilitat en què es va trobar el Govern Herriot, malgrat el triomf de l'esquerra, de portar a terme el seu programa. ¡Quin no fóra el nostre desconsol, i quina no fóra la desesperança que tindria el nostre poble si veiés que per aquest encadenament de les coses, que per aquestes circumstàncies que moltes vegades no estan, podríem dir-ho així, a l'interior de la política,

sinó al marge d'aquelles, i que tenen una influència imponderable, resultava que per uns passos que nosaltres donéssim per un camí que no era un camí ferm i un camí definitiu, aquesta esperança que tots teníem posada en l'esdevenidor a base del desenvolupament de la Generalitat, fracassava, i la Generalitat, en lloc de portar una direcció cap el progrés i la justícia social, donava una virada i s'adreçava vers un altre sentit! Jo crec que el nostre poble té prou consciència i bon sentit, com he dit abans, i que creurà que el millor que es pot fer per a l'avenç, el progrés i la justícia social de Catalunya, és no donar absolutament cap pas en fals ni prendre cap orientació arriscada. Així, amb tota fermesa i amb tota seguretat, l'instrument de Govern que avui està regit per un partit tant esquerrista com és el nostre, podrà portar a la realitat aquest programa amb el desenvolupament de totes les seves doctrines. Comprendrà el senyor Comorera, per la resposta que jo he pretès donar a les seves paraules, que no ens separen, quant a aspiracions, diferències, no diré irreductibles, sinó importants; ens separen, això potser sí, el sentit aquell del ritme amb què és possible portar la realitat i aquella responsabilitat que sempre dona i que ells mateixos han sentit en moments determinats, el fet de constituir Govern, el fet de portar la direcció de la cosa pública.

I ara, ja en aquest punt, i per a enllaçar les allegacions del senyor Comorera amb les allegacions que han fet els senyors Duran i Ventosa i Vidal i Guardiola, jo he de fer esment — i la cosa era de preveure anteriorment a la meua intervenció — que, com s'ha vist, les interpellacions — no es pot dir els atacs ni tampoc les escomeses, però sí les crítiques —, en dos caires completament distints, s'han desenrotllat en un sentit contradictori, donada la ideologia dels dos partits que m'han impugnat. Això era lògic i previsible. Per això vull ací deixar aquest punt ben remarcat, i és que jo crec, en el fons de tot del meu cor i del meu esperit — encara que he fet la salvetat anterior — que és més fonamentada la crítica que ha fet el senyor Comorera, que no pas la crítica que han fet els senyors Duran i Ventosa i Vidal i Guardiola. Jo crec que té més fonament aquella crítica en el sentit que l'ha fet el senyor Comorera, que no pas en el sentit que l'han fet els representants de la Minoria regionalista, perquè nosaltres — jo ja ho vaig dir en el meu primer parlament — estem convençuts que, efectivament, aquest no és el Pressupost a què nosaltres aspirem. Estem convençuts que aquest és un Pressupost de transició; que no és res més que una reestructuració de caràcter formal, és un Pressupost — si em permeteu la paraula per a expressar amb tota llibertat el nostre criteri més íntim i més sincer — del qual no n'estem contents. És en aquest sentit que jo crec que són molt més justificades les crítiques del senyor Comorera que no pas les crítiques dels senyors de la Lliga Regionalista. Jo crec poc justificades les crítiques dels senyors de la Lliga Regionalista, perquè, en realitat, si dintre de nosaltres mateixos ens haguéssim de fer una autocrítica del Pressupost que presentem — autocrítica que,

com és natural, la palliaríem, però que des del moment que nosaltres el presentem és perquè creiem que no estem en condicions de fer-lo d'una altra manera —, si algún retret o autocrítica ens haguéssim de fer, seria aquell de dir que és massa tímid. I, així, en fer la crítica del conjunt del Pressupost, nosaltres hem sentit que, per part del senyor Duran i Ventosa, es qualificava el Pressupost de prudent, i per part del senyor Vical i Guardiola es deia, parlant d'un marge de 5 milions de pessetes, aproximadament, que no era pas massa elevat.

Doncs bé: nosaltres, en aquest Pressupost que hem presentat, hem fugit d'allò que en aquell període de propaganda pre-electoral, quan cada un dels partits exposava les seves ideologies, per part de la Lliga Regionalista es deia que s'havia de fugir de fantasmagories. Nosaltres creiem, i segurament és així, que no hem pecat absolutament per res d'aquestes falles, i que no se'ns pot titllar d'haver incorregut en aquesta culpa. Per això jo repeteixo que essent la característica del Pressupost nostre més aviat la prudència que l'audàcia, he de creure que és més justificada en el fons la crítica del representant de la Unió Socialista de Catalunya, que no pas la crítica dels representants de la Lliga Regionalista.

I dit això amb caràcter general, voldria ara contestar als dos oradors de la Minoria regionalista que han pres part en aquest debat. Ha començat el senyor Duran i Ventosa oferint la col·laboració de la seva Minoria, com també l'ha ofert el senyor Comorera. He d'agrair les paraules del senyor Duran i Ventosa en referir-se a la col·laboració de la seva Minoria, així com les del representant de la Unió Socialista de Catalunya, que he recollit amb veritable satisfacció. Després ha parlat el senyor Duran i Ventosa, més concretament, d'un punt al qual també s'ha referit el senyor Vidal i Guardiola, i que jo contestaré tots dos a la vegada. Ha parlat en el sentit que trobava excessives les despeses de representació, i ha fet una comparació d'aquestes despeses amb les del Pressupost espanyol, i ha dit que eren majors les del nostre Pressupost que en l'altre, però he de dir al senyor Duran i Ventosa, que hi ha qüestions que no es poden xifrar en l'extensió ni en la població; que hi ha un mínim adaptable i irreductible que correspon a la part insubornable d'una espiritualitat col·lectiva que en definitiva sempre s'imposa. Per això m'ha sorprès el retret del senyor Vidal i Guardiola en referir-se a les despeses de representació, de les quals la més important és la que fa referència al Parlament. I en referir-s'hi ha dit que es podia considerar com una mena de deliri de grandesa. Jo aquestes paraules les he de rebutjar, perquè sempre he defensat en aquestes qüestions, com a criteri personal, i el meu càrrec ara m'hi obliga amb major motiu, un criteri de rigidesa i d'austeritat en totes les despeses; i quant al nostre Parlament, he de dir que no pot ésser retret pel fet que tingui en Pressupost consignada una partida que correspongui a la importància que mereix i molt menys considerar que ens ha im-

pulsat el deliri de grandeses. En aquest cas val la pena de meditar què és el que representa el nostre Parlament. És, si més no, la concreció de les nostres aspiracions i de la nostra personalitat, i el poble de Catalunya, que té consciència del que representa aquesta entitat, no ha de regatejar-li tot el necessari perquè, ell mateix, el poble, tingui una representació digna tal com li correspon.

Ha indicat, a més, el senyor Duran i Ventosa, un altre punt que cal recollir. Ha dit que en aquest Pressupost mancava una orientació de caràcter polític; aquesta afirmació està en contradicció amb el que ha manifestat el senyor Vidal i Guardiola, el qual ha parlat d'una partida essencialment política, i ha detallat altres partides que també les considerava de caire polític. Però, a més, el senyor Duran i Ventosa ha dit que en els Pressupostos no es podien portar partides que representessin concepcions polítiques, i a la vegada ha manifestat que el Pressupost estava mancat d'una orientació. Jo he de dir al senyor Duran i Ventosa que quan vaig presentar aquest Pressupost al Parlament ja vaig indicar, d'una manera claríssima, quina era l'orientació política del Consell en el que feia referència a gairebé tots els articles del Pressupost. En particular recordo que em vaig estendre molt considerablement en el que fa referència a qüestions tan importants com la Cultura, l'Assistència Social i el Treball. Sobre aquests trets punts vaig donar explicacions clares en el sentit de quina era la concepció política que havia informat el Pressupost, i en això coincidíem amb el senyor Duran i Ventosa, que era necessari donar una orientació a aquest sentit polític del Pressupost.

També ha dit el senyor Vidal i Guardiola, en referir-se a certes partides, que la funció creava l'òrgan i que aquelles partides tindrien com a conseqüència la creació de noves necessitats.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: És l'òrgan el que crea la funció.

El Sr. CONSELLER de Finances: Bé, naturalment. Jo he volgut donar aquestes explicacions per tal de demostrar com s'ha donat una orientació política al Pressupost.

El senyor Duran i Ventosa, en unes paraules de caire personal, que agraeixo, però que em permetrà que rebutgi, ha alludit l'actuació anterior del Consell de la Generalitat. Sobre això he de repetir les manifestacions que ja vaig exposar el primer dia en parlar del debat financer, o sigui, que em solidaritzava amb tota l'obra del Consell de la Generalitat des de la seva creació, i afegiré que no solament el que es refereix al debat financer, que en realitat ja s'ha iniciat avui, sinó per tots els debats que hom vulgui plantejar sobre la revisió de l'obra anterior. En aquest sentit, cadascun dels Consellers es posa a la disposició del Parlament per a atendre les interpellacions que se'ns vulguin fer. (*Molt bé, molt bé.*) També ha alludit el senyor Duran i Ventosa a la manca d'unificació del Pressupost, i deia que la unificació i l'estructuració departamental s'havien d'haver fet abans. He de dir al senyor Duran i Ventosa que potser no era aquell el moment de fer-la, en uns moments transitoris i abans de venir l'empelt dels serveis. He de

referir-me, també, a diversos textos anteriors, dels quals després parlare amb més extensió.

Recordaré que en presentar el Pressupost per a l'any 1919 a la Mancomunitat, es deia que hi havia un Consell Permanent i que per a fer-lo més orgànic i més convenient a l'ordenació departamental, hi hauria un Conseller, i també s'acordà fer els Departaments de Presidència, Beneficència i altres.

El Sr. DURAN I VENTOSA : No oblidí que es tractava d'una federació de Diputacions, i que ara no estem en tal federació.

El Sr. CONSELLER de Finances : Precisament. Llegiré l'explicació que es donà aleshores referent al Pressupost per a l'any 1919.

«La tasca del Consell Permanent, cada dia més orgànica i integral de la vida col·lectiva catalana, fa convenient per al seu millor desenvolupament, precisió i encert, ordenar-la i especificar-la en Departaments, cada un d'ells té, respectivament, adherit en el seu cap, un Conseller, i així acordat pel Consell, fou la tasca englobada en els Departaments denominats de Presidència, Beneficència i Sanitat, Instrucció i Cultura general, Acció Social, Obres Públiques, Carreteres, Camins i Ponts, Obres hidràuliques de sanejament i ampliació de serveis tècnics, Ferrocarrils secundaris, Telèfons, Agricultura i Serveis forestals a Hisenda.»

I en el Pressupost per a l'any 1920 es deia :

«En confondre en un sol contingut, que des d'ara aplicarà exclusivament la Mancomunitat de Catalunya, els que tenien aplicant les Diputacions catalanes, a part de complir-se en llur aspecte econòmic l'alta espiritualitat a què ara ens referíem, s'assoleix la fi de la unitat econòmica per a tota aquella obra que traspassi els límits de l'activitat municipal ; i, en esborrar les artificioses fronteres que no pogueren rompre l'esperit català, una sola entitat, la que encara l'única representació de Catalunya, fora de la que representa el Poder Central, serà la que, d'ara endavant, imposarà tributs sobre la riquesa de la nostra terra. I aquesta unitat, que és força reconèixer que, per ara, *tindrà quelcom de formal*, perquè, per respecte a les vostres isolades decisions, la Mancomunitat ha volgut respectar els tipus assenyalats per les Diputacions a què respectivament pertanyen, es consolidarà segurament d'ara en avant, quan vosaltres mateixos, actuant exclusivament com a representants catalans dintre la Mancomunitat, fixeu, anys a venir, el contingut o els tributs que hagin de satisfer els pobles.»

Tot això potser mereixia aquest retret que li feia aquella Mancomunitat que ja escrivia en català.

«En cuanto a los ingresos, se introduce, en la obtención de los mismos, una modificación esencial. Como sabe la Asamblea, el ingreso más importante y positivo de nuestro Presupuesto, el que, con todos los defectos que se le quiere achacar, es el único que permite realizar la obra de la Mancomunidad y de las Diputaciones, es el contingente provincial. Realizada la Mancomunidad de las provincias, regidas todas por una Asamblea y un Consejo, parece natural, es la aspiración primera que se formuló y la que siempre se repite, la de ir a la unificación del contingente. Esta as-

piración, que no sólo no se había logrado nunca, sino que ni siquiera se había intentado, tiene, en el Presupuesto que presentamos a vuestra aprobación, la primera expresión. Como veréis aunque no llegamos todavía a la total unificación de los tipos, porque, dadas sus notables diferencias, la completa unificación exigiría, o una disminución de ingresos, imposible de aceptar, por las exigencias del Presupuesto, o un aumento de los mismos, del que el Consejo ha querido también huir, se unifica el tipo que se exige por lo que los Municipios pagan al Tesoro por utilidades y se fijan tipos uniformes para Barcelona y Tarragona, y para Lérida y Gerona en cuanto a las contribuciones territorial e industrial ; lo que permitirá en el año próximo fijar un tipo igual por todos conceptos para los pueblos de Cataluña.»

Això ho lleigeixo solament perquè es vegi que en cada moment hi ha els seus problemes i les seves dificultats, i que les dificultats que ells trobaven en aquell moment les ha trobades la Generalitat ara, i és injust fer-li retret d'unes tardances justificades en dificultats que en cap moment n'havien tingut de semblants els organismes regits per persones de la Minoria regionalista. (*Molt bé, en la Majoria.*) El senyor Vidal i Guardiola, en la seva intervenció, ha partit bàsicament d'una xifra que era la xifra d'augment del Pressupost projectat per a l'any 1933 en relació amb el de 1932, sumant el de l'extingida Diputació de Barcelona i les altres tres Comissaries ; aquesta xifra és de 5.200,000 pessetes. Jo he de dir que aquesta xifra és fatal, que aquesta xifra no és que nosaltres la volguem posar o treure, és una xifra que la realitat imposa. Si a nosaltres se'ns digués que amb les partides augmentades aquesta xifra l'hauríem pogut prescindir, l'argumentació del senyor Vidal i Guardiola, al voltant d'aquesta xifra, seria un argument real, però el que nosaltres hem fet en algunes d'aquestes partides d'iniciació social o d'intensificació de la cultura, no ha estat a base d'augmentar aquesta xifra, sinó a base de castigar altres despeses, perquè nosaltres, en virtut del nostre programa polític, en virtut de la nostra organització ideològica, hem cregut que, efectivament, s'havia de fer, a base del nostre programa, la reestructuració de les despeses, intensificant més aquelles que responien al nostre programa, i afeblint les que no hi responien. De manera que tot el que es refereix a aquestes partides que ha criticat, o ha censurat, o simplement parlat el senyor Vidal i Guardiola, totes elles no porten pas l'augment en les consignacions de despeses. Com que jo havia d'esperar serenament aquesta crítica — era lògic que vingués després de les sessions de la Comissió, i era fàcil de preveure — jo m'he entretingut a agafar el Pressupost (creia una obligació fer-ho) i a sumar totes les partides que fan referència a obligacions, podríem dir ineludibles, pel seu caràcter, i a sumar la partida que fa referència al desenvolupament de Mossos d'Esquadra, la del Parlament, la de Justícia, la de major volum per llistes electorals amb el vot femení, la del desenvolupament de l'Escola del Treball, la de l'Institut Escola, i d'altres Institucions de cultura,

la del trasllat del Museu al Palau de Montjuïc, la pel desenrotllament de les obres públiques, la pels augments obligats en les institucions d'Assistència social, pels augments de cost de les robes i de totes les coses que necessiten els asilats en aquests establiments, la pel que representa la col·lecció Plandiura, la part de crèdit de l'aportació — i em sembla que en això estaran d'acord tots els senyors de la Minoria regionalista, que era una obligació moral fer-ho —, la per la Comissió Mixta, la per a l'organització de serveis de totes aquestes partides que vénen, no per un criteri de partit, que no reflecten una orientació nostra, sinó que són fets reals i exemplars, i puguen exactament 5 milions de pessetes, i aquests 5 milions de pessetes, precisament, es reparteixen en aquelles mateixes xifres que indicava el senyor Vidal i Guardiola de 4 milions a cabals ordinaris i 1 milió a extraordinaris. De manera que no són desigs nostres d'acréixer el Pressupost, sinó que són, purament i exclusivament, el respecte a un estat de fet, a una imposició de la realitat que ens obliga a donar-li compliment amb nous ingressos.

Parlava el senyor Vidal i Guardiola que aquest era un Pressupost interí, i que aquest Pressupost interí tenia el perill de totes les interinitats, que feia que moltes vegades les interinitats es convertissin en definitives, i que moltes vegades fossin estabilitzades. Jo dic que aquest perill és infundat en aquest cas, perquè no és una interinitat de les que no s'hi veu la sortida, sinó que és una interinitat que acaba a terme fix. I permeti'm el senyor Vidal i Guardiola que en aquest moment jo expliqui aquest punt, perquè, precisament aquest sentit de traspàs de serveis farà acabar la interinitat en aquella partida de què ha parlat i que fa referència als ingressos de l'aportació de l'Estat i la contrapartida que pugui tenir en el nostre Pressupost de Despeses. Ja ho he aclarit abans — no m'agradaria insistir sobre el particular —, però vull que resti d'una manera clara que en aquesta partida d'ingressos no es prejutja — i això es diu d'una manera ben explícita, i per a dir-ho d'una manera explícita es diu dues vegades, es diu en començar i al final de la partida —, i jo no voldria que quedessin equívocs i dubtes, sinó que resti ben clar que això no prejutja aquestes xifres. Ara bé: em preguntava el senyor Vidal i Guardiola: aquesta xifra que correspon a serveis que actualment es presten (a serveis que l'altre dia ja vaig precisar, de serveis de Justícia, Assistència, Sanitat, Cultura), aquesta contrapartida, vosaltres, com la voleu posar? ¿No és una mica il·lusòria? ¿Us arriscareu a posar-la? Jo dic al senyor Vidal i Guardiola que tinc el convenciment absolut que si una partida, no diré jo que sigui segura, però sí que és fonamentada, que és aquesta. Ell diu: En què la fonamenteu? En una llei de la República. L'Estatut és llei de la República, llei de la República aprovada per les Corts Constituents d'Espanya. Aprovat l'Estatut, sancionat l'Estatut i posat en aplicació, hi ha l'article 16.^è en el qual, i en el seu segon paràgraf, s'indica precisament això. Ens fonamentem en una cosa tan seriosa com és una llei fonamental del país.

A més, el senyor Vidal i Guardiola ha dit ací, amb un sentiment que tots nosaltres compartim, que li agradava avançar-se a donar bones notícies i que precisament avui s'havia aprovat la fórmula econòmica que feia possible aquest traspàs de serveis; de manera que, a nosaltres, la llei de la República i l'aprovació per les Corts de la fórmula econòmica ens dóna una sensació de més fermesa en l'aplicació d'aquesta partida, oi més quan aquesta partida està dins d'uns límits, d'unes mesures, d'unes proporcions legítimes que li treuen tot el caràcter de cosa arriscada o aventurada.

D'un altre punt ha parlat el senyor Vidal i Guardiola que a mi m'interessa molt d'aclarir. Aquest punt és el que fa referència a l'emprèstit. Ha dit: «La Generalitat fa el seu Pressupost amb una forta proporció d'emprèstit, i aquesta forta proporció d'emprèstit no l'hauria de fer en aquest moment.» Ha dit, també, si no recordo malament, avançant-se segurament a l'objecció que li faré: «Mentre les institucions locals catalanes vivien en un règim d'anormalitat — més ben dit, ell no deia anormal: en un règim difícil d'hisendes locals —, era lògic que recorressin a l'emprèstit; ara que ja estem en condicions noves, no és lògic que la Generalitat hi recorri». He de dir-li que crec molt més normal, i parlarem més endavant d'aquest punt, el règim en què vivien les Diputacions i la Mancomunitat que el règim en què viu avui la Generalitat, no el règim en què viurà demà, d'aquest punt ja en parlarem amb més extensió. Avui per avui em sembla que si és justificat el fet que una Corporació recorri a aquest procediment, del qual també som enemics, el qual farem el possible per a reduir-lo cada vegada al mínim, si alguna Corporació té circumstàncies excepcionals en què això es justifiqui, no són les corporacions anteriors, sinó la nostra, que viu en una situació que, per una banda, ha d'atendre una sèrie de despeses d'Estat i, per altra, no té encara aquelles possibilitats de poder fer front a aquestes despeses d'Estat. Jo crec, per tant, que l'argument es gira per passiva, i que si en algun moment és aplicable aquest principi, és en aquest i no en moments anteriors.

I sobre això he de dir que si repassem des de fa molts anys — no voldria ací portar xifres amb detall —, si repassem tots els pressupostos de les nostres institucions predecessores, la Diputació provincial, la Mancomunitat de Catalunya, veurem que l'any 1911, per a partir d'una data, la Diputació tenia un total d'ingressos de 8.307,000 pessetes i 2.607,000 d'emprèstit — prescindiré de totes les xifres, perquè si no m'allargaria massa, a risc de fatigar-vos, però, totes són aquí, a disposició dels senyors Diputats que les necessitin. Diré, però, els percentatges. A la Diputació de Barcelona, l'any 1911, la part d'emprèstit era del 31 per 100; el 1912, el 29 per 100 del total del Pressupost; l'any 1913, del 20 per 100; el 1914, el 12 per 100; el 1915, el 21 per 100; el 1916, el 17 per 100; el 1917, el 17 per 100; el 1919, el 33 per 100; el 20-21, el 33 per 100; i la Mancomunitat de Catalunya, en període semblant, el 1915, tenia en el seu Pressupost inicial una quantitat d'emprèstit, si es té en compte que hi havia 10.000,000 de

Caixa de Crèdit Comunal, si es consideren exclosos, aquest seria de 18 per 100, però si es considera inclòs, fóra del 61 per 100; l'any 1916, el 51 per 100; el 1917, el 44 per 100; el 1918, el 38 per 100; el 1919, el 48 per 100; el 20-21, el 33 per 100. Nosaltres tenim que en aquests percentatges que giren al voltant d'un 40 per 100 es poden afegir els percentatges que resulten dels anys anteriors d'emprèstit que acreixen aquest percentatge, i el farien molt major del 40 per 100. Després la Diputació, quan vénen aquells somnis de grandesa, dels quals parlarem després, veiem que el 1927 puja a 33 per 100; el 1928, a 34 per 100; el 1929, a 33 per 100; el 1930, a 30 per 100; el 1931, a 25 per 100; el 1932 queda reduït a 23 per 100, i el 1933, a 19 per 100; de manera que estem completament en condicions que podem considerar perfectament més favorables que no pas totes les anteriors.

D'un altre punt, i m'hi referiré després una altra vegada, parlava el senyor Vidal i Guardiola, és el que fa referència a la desnivellació possible, perquè els ingressos no arribessin a la xifra que els era assignada en els Pressupostos i de la manca d'elasticitat d'aquests ingressos. Sobre aquest punt he de dir al senyor Vidal i Guardiola que els càlculs dels ingressos estan fets completament d'una manera, si se'm permet la paraula, honesta, o sigui veient aquelles previsions raonables de desenvolupament per l'any vinent, i veient-ne, no sols la intensificació del tribut, sinó en el sentit de la percepció, de la percepció del tribut. He de dir al Parlament en general que una de les funcions que té, que fa més important l'estat en què avui es troba la Generalitat en preparació als tributs que han de venir, el Conseller de Finances — jo o qui sigui (jo en particular penso dedicar-m'hi d'una manera directa en el primer període de l'any vinent) — és assegurar la percepció, íntegra, completa i perfeccionada dels tributs; penso dedicar una part important de la meua atenció precisament a aquest problema, al problema dels ingressos de la Generalitat: no negligir aquest problema, no deixar-lo com a problema de costat, sinó creure que és un problema fonamental per al sanejament de les nostres finances. Per tant, hem de creure que aquests tributs, a més de l'elasticitat que tenen, tindran els acreixements que els doni una gestió perfeccionada de la seva percepció, a la qual ens dirigirem amb tota cura i atenció. Per altra banda, per si això no fos prou, nosaltres hem reforçat els ingressos. S'ha referit a això, encara que trobant-los una mica migrats, el senyor Comorera. S'ha referit a dos que representaven augment d'ingressos, però s'hi ha referit no sols el senyor Comorera, sinó que també ha vingut la indicació dels bancs de la mateixa Minoria, del senyor Vidal i Guardiola. Recordo que el senyor Duran i Ventosa ha dit que el nostre poble sols veuria en aquest Pressupost la part desagradable, de la imposició contributiva. Una de dues, o el nostre poble no li veurà, o si el nostre poble la veu, veurà que hem fet un esforç per a cercar aquesta anivellació que cercava el senyor Vidal i Guardiola. (*Molt bé.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Hi ha un tercer extrem que és l'esforç per a l'anivellació.

El Sr. CONSELLER de Finances: I ara jo voldria, com a punt final de la meua intervenció, relligar totes aquestes indicacions que he fet, potser una mica poc coordinades pel fet d'haver anat recollint i concretant els punts exposats pels diferents representants de Minories que han parlat ací; voldria acabar amb una visió de conjunt que respongués a aquell problema central que s'ha plantejat ací, al problema de la situació de les finances de la Generalitat amb relació a les institucions polítiques de Catalunya. Jo vull posar en les meves paraules tota aquella mesura, tota aquella discreció necessària, però al mateix temps també, com he dit abans, crec que sobretot quan s'ha començat a parlar d'aquest assumpte, convé parlar-ne coratjosament, convé parlar-ne francament i anant al fons de les coses. Nosaltres ens trobem, ho hem vist abans, amb una relació de percentatges de cabals d'emprèstit que he llegit, ho podríem veure no sols amb les relacions de cabals d'emprèstits llegides, sinó també amb les liquidacions de pressupostos; ens trobem amb un fet essencial que és el següent: Les institucions polítiques de Catalunya, i aquest cas no sols li passa a la Diputació de Barcelona, sinó a la Generalitat i part també a l'Ajuntament de Barcelona (que ha estat l'origen de les dificultats en què es puguin trobar), emportats els homes que les han regides sempre d'un esperit noblement patriòtic, d'acord amb el sentiment del poble que representaven, han volgut suplir sempre deficiències de l'Estat. I aquest fet que hagin tingut de suplir deficiències de l'Estat, ha fet que volent-les suplir dintre els recursos que els donava el marc municipal o el marc provincial, el marc de les hisendes locals, s'han trobat sempre amb una situació de dificultat, i, per dir-ho d'una altra manera, han hagut de recórrer sempre a la forma de l'emprèstit: aquest defecte que s'ha esmentat ací.

Aquesta situació és una situació que ve arrossegada des de fa temps. És una situació que nosaltres, o sigui la Generalitat, ha heretat dels organismes predecessors, puix que la Generalitat en el moment de prendre ella la governació de Catalunya va trobar els Pressupostos de les Diputacions, i en aquest Pressupost de les Dictacions figuraven també 12.450,000 pessetes de l'emprèstit. De manera que la Generalitat, ja en el moment d'abocar-se a fer obra de govern, es va trobar amb el fet que el seu organisme pressupostari tenia completament aquest defecte. Aleshores, per a dir-ho així, es podia considerar que les nostres institucions polítiques es trobaven en un carreró sense sortida. S'havien fet moltes pugnes, molts intents i molts assaigs per a procurar una nova estructuració de les hisendes locals que permetés la correcció d'aquests defectes; però aquests defectes persistien malgrat tot. En aquest punt vull assenyalar ben concretament la diferència que en el meu judici hi ha en la gestió, pel que fa referència en ordre al mateix defecte, de dos períodes que jo separo ben netament: el període que denomino per a simplificar de la Dictadura i el de la Mancomunitat. Nosaltres patim, ara encara directament, dels excessos de caràcter

financier fets en el nostre país en temps de la Dictadura. Nosaltres ens trobem, que en el darer temps en què regiren les nostres corporacions els homes de la Dictadura els va entrar un somni de grandeses, com un desig de satisfer vanitats. Però sigui una cosa o una altra, molt possiblement també el voler donar la illusió d'una prosperitat fictícia que els aguantés, sense veure que això era en definitiva equivalent a crear una bola de neu que cada vegada es feia més gran, i que havia de conduir a un desenllaç deplorable. Però el cert és que varen hipotecar de manera feixuga per durant molt de temps les finances de Catalunya. Aleshores no es va fer sols amb aquestes xifres de l'emprèstit de què parlava abans. Al costat d'aquestes xifres de l'emprèstit que no era més que inflació de factors de crèdit, hi ha el Pressupost extraordinari. Però, ultra aquest Pressupost extraordinari, com que les Mancomunitats de Diputacions de règim comú segueixen aquell procediment que consisteix en capitalitzar el que després havia d'ésser el pes d'una generació completa, representava per molt temps una càrrega per al contribuent. I així, aquest procediment tant en les Diputacions de règim comú com en el que fa referència a la Junta de Casernes i de Drassanes, com si es tracta de la mateixa Exposició, vénen a constituir una prosperitat il·lusòria completament fictícia, endossant després aquestes càrregues durant molts anys als homes i a les generacions que han de seguir. Crec que és necessari dir-ho així clarament, perquè encara hi ha persones en el nostre poble que tenen terrenyines en els ulls, reconen en el cervell i recelen en el pensament i en l'esperit i creuen que allò era una situació favorable i que aquesta, en canvi, és una situació de desordre. Jo he dit ben clar i categòricament que la major part, per no dir la totalitat dels mals financers que pateix Catalunya, provenen precisament de la gestió financiera dels homes de la Dictadura. (*Molt bé, molt bé.*)

He dit abans que volia distingir entre el període de la Dictadura i el de la Mancomunitat. I en fer esment del període de la Mancomunitat hem de reconèixer que aquest període és diferent. Els homes que dirigien la Mancomunitat també seguien una política d'inflació semblant a la de la Dictadura. Tot ho feien a base d'emprèstits; així es pot veure el percentatge realment considerable que representen els emprèstits de la Mancomunitat. Però aquests homes de la Mancomunitat, ¿ho feien així sense nord, sense orientació, sense preveure unes possibilitats de solució? No. Hem de fer justícia. Ells aleshores creien (la realitat no va correspondre a les seves esperances) que podria esdevenir allò que ells denominaven una delegació de serveis, i amb l'aspiració d'una autonomia, amb una estructuració de serveis de tributs i impostos, poder arribar a situacions que permetessin una fortalesa major de les hisendes de les institucions polítiques de Catalunya. Creien aleshores que allò que d'altra manera hauria estat un carreró sense sortida, la tenia, perquè aquestes esperances eren la solució possible d'aquest problema difícil. Ara bé: hem de confessar que les previsions dels homes

de la Mancomunitat fallaren; que s'equivocaren, perquè aquelles solucions que ells creien per a l'esdevenidor, restaren impossibles, sigui perquè el règim o dinastia que l'encarnava feia completament impossibles les solucions liberals en un sentit de reconeixement de la personalitat dels pobles, sigui perquè els homes que representaven la Mancomunitat i portaven la direcció política dels partits els mancava el coratge cívic de fer en un moment determinat l'esforç necessari per a la consecució de l'autonomia i de les nostres llibertats. Conjuntament amb factors subjectius i objectius, el fet és que aquella solució i esperança que era la justificació de l'actuació de la Mancomunitat en aquest sentit, varen fer fallida. I allò que en la idea era una justificació, en canvi en la realitat va restar com un propòsit, però va restar com a resultat un emprèstit sense cobertura, per a una actuació posterior. Ara bé: la conclusió em sembla a mi que s'imposa molt fàcilment. Allò precisament que era l'aspiració de la Mancomunitat, això és el que ha resolt la Generalitat. Allò que aleshores no va poder ésser una realitat, és el que la Generalitat, la República i els partits republicans han convertit en una realitat.

Per això dit, crec, i resumeixo, i ho dic sincerament, que és fonamentalment injust voler atacar un partit, un règim i un organisme que no té absolutament la més mínima responsabilitat i, en canvi, la tenen els partits que feien aquests atacs a aquesta situació de les hisendes de les nostres institucions polítiques. És injust el voler atacar per haver mantingut en aquest període aquesta situació que són ells els que l'han creada.

Diversos Srs. DIPUTATS regionalistes : En la Mancomunitat figuraven molts senyors que ara són de la Majoria, i fins alguns n'eren Consellers!

El Sr. CONSELLER de Finances : Senyor Vallès i Pujals, estic decidit a rebre totes les interrupcions, però el voler negar que el partit dirigent de la Mancomunitat era el partit regionalista, a mi...

Diversos Srs. DIPUTATS regionalistes : Amb col·laboració de tots els altres.

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria : Els que col·laboraven eren aleshores de la Lliga.

El Sr. CONSELLER de Finances : Nosaltres creiem fonamentalment que el règim creat i la situació en què es troba avui la Generalitat és purament una continuació de la que es trobaven totes les nostres institucions polítiques. Nosaltres tenim una fermíssima esperança, un convenciment complert que, gràcies a l'autonomia i a l'Estatut, ens serà possible una nova estructuració dels tributs. Una vegada haurem fet el balanç que anunciava en el meu discurs anterior, examinant, per una banda, els nostres serveis i necessitats, i, per altra, els nostres possibles recursos, serà quan haurem fet efectivament el Pressupost definitiu, perquè aleshores ens serà possible veure per un costat el que hem d'atendre i per altre què és amb el que podem comptar. Amb tots els esforços i sacrificis que ens costi i ens costarà, farem tot el que calgui per a

arribar precisament al sanejament d'allò que era l'esperança de les nostres institucions polítiques anteriors.

Això, per tant, crec que és el que treu per conseqüència d'aquest debat: Un examen profund i complet de la situació financiera de la nostra institució principal, i puc dir i puc afirmar, d'una manera ben rodona, que és gràcies a la República, gràcies a l'esforç dels partits republicans, que el nostre poble ha vist el recobriment de la seva vida civil, el reconeixement de la seva personalitat colectiva i de la seva llengua i del nostre esperit, i tindrà ara l'avinentesa de veure l'estructuració i l'enfortiment de la Hisenda catalana. (*Aplaudiments.*)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No és per rectificar, que faig ús de la paraula. No estranyi el senyor Conseller de Finances que després de les manifestacions fetes, i que han motivat l'interrupció del senyor Ventosa, digui que la Mancomunitat no era més que una federació de províncies, i que no hi ha manera de comparar l'obra de la Mancomunitat amb l'obra de la Generalitat de Catalunya, i que, per altra part, la Mancomunitat era filla d'un regisme que ha hagut d'acabar en la forma que tots sabem, però he de dir que els procediments emprats per la Mancomunitat podrien constituir un exemple molt diferent del que fins ara dona el Govern de la Generalitat. Si bé és cert que a la Mancomunitat hi havia una relativa direcció per part d'un partit polític, també és cert que hi va haver sempre una solidaritat de tots els partits polítics, i d'això en són testimonis persones que es troben en aquest saló i que d'una manera irrefutable poden justificar-ho.

La Mancomunitat sempre va ésser regida pel sistema de majories i minories; que ho diguin, si no, figures simpàtiques (*Rialles en tota la Cambra.*) de persones que avui es troben en els vostres bancs, algunes de les quals, si bé han representat sempre un sentit netament republicà i esquerre, col·laboraven en l'obra que realitzaven les dretes, i així ha esdevingut que homes que llavors figuraven a la Lliga Regionalista, ara no hi són, perquè segons vosaltres s'han redimit, i segons nosaltres, han adjurat.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria: S'han redimit.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No tracto, amb això, he dit, d'entaular un debat polític. Nosaltres tan sols volem fer constar el desig que les paraules del Conseller de Finances tinguin una efectivitat, que siguin una realitat que porti la confiança a tot Catalunya; però he d'expressar el meu temor que se segueixi un mal sistema, que és el d'anar-se endeutant, i en aquest punt no es pot allegar el que sempre s'ha fet, ja que de seguir aquest camí aniríem a la ruïna de tota la hisenda del nostre país.

Per això dic que desitjaria que les paraules del senyor Conseller de Finances tinguessin confirmació, i en aquesta possibilitat hi contribuïrem tots, i tots col·laborarem en aquesta obra. Anem a discutir els Pressupostos, i en la discussió del seu articular és molt possible que en alguns punts

estiguem plenament d'acord, ja que aquesta obra de l'estructuració financiera de la Generalitat hem de realitzar-la tots plegats.

El Sr. CONSELLER de Finances: Evidentment.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo crec que al llarg d'aquesta discussió, aquells punts en els quals no coincidim, com en els que hi ha disparitat de criteri, la seva discussió servirà. Jo estic segur que algunes de les coses que s'han dit per aquesta Minoria hauran fet una certa impressió al senyor Conseller de Finances, com, segurament, algunes de les coses que ell ha dit l'han feta també a aquesta Minoria. La discussió serveix per això, per tractar de convèncer els uns als altres. No pas per servir de combat de gladiadors, per veure qui és el qui guanya i el qui perd. No es tracta d'això. Entre tots hem de fer una obra comuna en aquest moment de l'estructuració de l'organisme de la Generalitat de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Vidal i Guardiola té la paraula.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: No m'aixeco per combatre la totalitat del dictamen. Demà i demà passat continuarà, segurament, la discussió d'aquest Projecte, i aleshores serà el moment oportú de formular les objeccions que aquesta Minoria cregui pertinents. Solament he de subratllar les manifestacions que ha fet el senyor Duran i Ventosa, i que si per un fet purament cronològic hagués rectificat, jo en primer terme hauria dit el mateix que he dit, això és, el que moltes de les manifestacions fetes pel senyor Conseller de Finances m'omplien d'una satisfacció extraordinària, i hauria subratllat al mateix temps el fet que el senyor Conseller de Finances, al començament del seu discurs, havia passat, com si diguéssim, per la corda fluixa entre el senyor Comorera i nosaltres, i que, al capdavant...

El Sr. CONSELLER de Finances: No; això no és exacte, puix que m'he expressat ben clarament.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...i al capdavant havia caigut del nostre costat.

El Sr. CONSELLER de Finances: No, això no.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I sobretot he de remarcar la importància especial d'unes paraules seves, d'unes paraules que en aquests moments d'iniciació de la nostra vida autònoma són d'una cabdal importància, que són les que ha dit en referir-se a la necessitat, al propòsit de portar a terme una política d'austeritat i de sacrifici, l'única política que nosaltres considerem eficaç; però és necessari tenir en compte que no és suficient tenir aquests propòsits, sinó que al mateix temps s'ha de realitzar, i per això constitueix un motiu d'alarma per a nosaltres el veure que el Pressupost de Despeses no respon ja a aquest criteri d'austeritat i de sacrifici.

En aquest Pressupost, en el que es refereix a les despeses, ens trobem amb la creació de noves atencions, que representen un augment per un total de 5 milions de pessetes sobre els 4.000.000 del Pressupost ordinari, i es diu així mateix que aquests 4.000.000 estan coberts amb els ingressos que se suposa que seran recap-

tats durant l'any 1933. Quan aquest assumpte va ésser tractat en el si de la Comissió dictaminadora, el senyor Conseller de Finances va indicar la conveniència que aquest punt fos tractat d'una manera discreta i d'una manera molt delicada, i no crec que el senyor Pi i Sunyer pugui dir que per part nostra s'ha mancat a aquesta discreció. Jo voldria fer al senyor Conseller de Finances una pregunta : Ens trobem amb un Pressupost que comporta un augment en conjunt de més de 5 milions de pessetes i que en el mateix Projecte es diu que es compensa amb un augment dels ingressos.

El Sr. CONSELLER de Finances : Que representa exactament aquests 5 milions de pessetes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : I davant d'això, tenim l'obligació, senyor Conseller de Finances, de recordar que totes les consignacions dels pressupostos per l'atenció de despeses sempre són efectives, ja que immediatament es crea l'organisme o l'element que ha de donar realitat a aquesta despesa, i que, al contrari, tot el que es refereix a ingressos no es pot tenir ja aquesta seguretat, i que, en la majoria dels casos, és necessari rebaixar la xifra consignada en quantitats ben considerables.

Com ja he dit, no vull començar aquest debat, i solament volia fer aquestes preguntes al senyor Conseller de Finances, ja que, com ha dit molt bé el meu amic senyor Duran i Ventosa, de tot això en tornarem a parlar. Nosaltres esperarem que arribi el moment en què, verificada la totalitat del treball d'adaptació i traspàs de serveis, i arribat el moment d'aprovar el primer Pressupost definitiu de la Generalitat, vegem si el Pressupost actual té o no té una deficiència, si la deficiència del Pressupost ordinari de 1933 és superior a la del Pressupost de 1932, i si no hi ha tal deficiència, nosaltres serem els primers a reconèixer-ho, perquè, com ha dit el meu bon amic senyor Duran i Ventosa, nosaltres no cerquem tenir raó, sinó que cerquem trobar entre tots la forma més exacta i més pròpia de portar a terme l'endegament de la nostra hisenda.

I per acabar, unes paraules : El senyor Conseller de Finances ens diu que part de l'augment que comporten els 5 milions està justificat per despeses forçoses. Nosaltres entenem que no hi ha tals despeses forçoses i que es tracta de despeses veritablement voluntàries, ja que ens trobem que entre les partides que figuren amb augment n'hi ha algunes que es poden qualificar de polítiques, perquè volem donar realització a un esforç d'un partit polític, justificant una campanya electoral, però sense pla de cap mena i sense garantia d'eficàcia. En això estic absolutament d'acord amb el senyor Duran i Ventosa quan diu que responen aquestes despeses a un fi purament polític, i jo dic al mateix temps que responen a un fi de política de partit, i que en definitiva aquesta orientació vol dir simplement fer política.

El Sr. VICE-PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances : Tres paraules solament per a rectificar tres punts con-

crets. Recullo, del que ha dit el senyor Duran i Ventosa, el fet, que nosaltres subratllem amb absoluta complaença venint la declaració des dels escosons d'ací davant, que no era comparable la Mancomunitat a la Generalitat. Això és una justícia a les forces que han portat la Generalitat que nosaltres hem de subratllar.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Però no fèiem tanta política.

El Sr. CONSELLER de Finances : El fet mateix de dir que no era comparable en el sentit administratiu, demostra que tampoc no ho és en el sentit polític. La Mancomunitat es regia per una convergència de partits, com ha dit el senyor Duran i Ventosa, i aquí es tracta d'un sol partit.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Això és un sofisme. Així no acabarem mai.

El Sr. CONSELLER de Finances : Allò era una gestió administrativa i aquesta és essencialment política amb el seu Parlament, i, per tant, és lògic i natural que l'única forma eficient d'obtenir els resultats que es desitgen és que tingui una orientació política determinada per la majoria del país. És una qüestió política a discutir llargament, però que respon a un principi ben ferm i arrelat del nostre poble.

El senyor Vidal i Guardiola ha parlat primerament volent recollir una posició meua, per a voler demostrar que ens havíem decantat cap a un sentit dretista.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Dretista, no ; d'austeritat i de sacrifici.

El Sr. CONSELLER de Finances : D'austeritat, conforme.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Però no verbalment, sinó pràcticament.

El Sr. CONSELLER de Finances : Jo he volgut dir que entre la Unió Socialista i la Lliga Regionalista, nosaltres ens decantem més aviat del costat de la Unió Socialista ; això és el que he dit ben categòricament, i que nosaltres creïem més fonamentada la crítica de la Unió Socialista, per quant aquest Pressupost no és el que nosaltres volíem, ja que les circumstàncies havien limitat les nostres aspiracions, però que nosaltres, el que desitjàvem precisament era anar a seguir el programa de màxima afinitat amb la Unió Socialista. De manera que si per algun costat hem de caure, hem de caure sempre pel costat de la Unió Socialista, com a homes d'esquerra que som.

Esperava l'objecció aquella que podien reduir-se les altres despeses, que en lloc de les despeses, diguem-ne irreductibles, es podrien reduir les altres, però precisament perquè ho esperava jo m'he avançat a l'objecció i he dit que les que hi havien en aquest sentit venien d'estalvis fets en altres, i que representaven precisament una reestructuració de les despeses, i que si es feia aquesta reestructuració de les despeses, era per a donar aquest caràcter polític al Pressupost de què parlava el senyor Duran i Ventosa, que trobava a faltar, i que si no hagués estat aquesta reestructuració, precisament, no a base de serveis nous, sinó serveis existents i estalviant d'una part per a gastar per una altra, hauria mancat aquest contingut de caràcter polític que volíem donar al Pressupost.

I, finalment, i això és el que té més importància, preguntava el senyor Vidal i Guardiola, si creien la majoria i el Consell que de tot plegat no en podria patir el crèdit, la confiança, en les nostres institucions. Jo he de dir-li que no, ans crec que els debats financers portats tal com se fa, d'una manera franca i sincera, contribueixen a enfortir i a crear unes finances sanes, i en lloc de debilitar la nostra hisenda, l'enforteixen. Jo tinc el convenciment que quan se sàpiga per una part la situació financiera de la Generalitat, i per altra els propòsits respecte d'aquesta en lloc de venir a afeblir el crèdit i la confiança que hi tingui el nostre poble, hauran de resultar enfortits.

El Sr. VICE-PRESIDENT : Resta acabada la discussió de la totalitat dels Pressupostos.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dijous

Discussió de l'articulat dels Pressupostos.
Dictamen de la Comissió d'Actes, referent a l'elecció del poble d'Adén.

(La sessió és aixecada a dos quarts de nou i cinc minuts de la vetlla.)

